

ارائه مدل توسعه یکپارچه سازی توسعه اجتماعی بر مبنای برنامه های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری ها

محسن گل^۱ | اکرم اصفهانی نیا^۲ | محمد علی نوده ی^۳ | مجتبی احمدی^۴

چکیده

پژوهش حاضر با هدف ارائه مدلی برای توسعه یکپارچه سازی اجتماعی بر مبنای برنامه های سازمان های فرهنگی و ورزشی شهرداری ها انجام شد. این تحقیق از نوع کیفی و به روش میدانی صورت گرفت و رویکرد گراندد تئوری با الگوی نظام مند استراس و کوربین به کار گرفته شد. مشارکت کنندگان پژوهش را خبرگان آگاه به موضوع تشکیل دادند که با استفاده از نمونه گیری هدفمند و با رویکرد نمونه گیری همگون همراه با رعایت حداکثر تنوع انتخاب شدند. فرآیند گردآوری داده ها تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت و در نهایت ۱۵ مصاحبه نیمه ساختاریافته با متخصصان دارای تجربه علمی و عملی ارزشمند در این حوزه انجام شد. یافته های تحقیق نشان داد که عواملی همچون تحولات اجتماعی، ضرورت های ورزشی و ضرورت های فردی، اهمیت و ضرورت طراحی مدلی یکپارچه برای توسعه اجتماعی بر مبنای برنامه های سازمان های فرهنگی و ورزشی شهرداری ها می تواند پیامدهای متعددی در سه سطح اجتماعی (ارتقای انسجام و سرمایه اجتماعی، افزایش عدالت اجتماعی و مشارکت شهروندی)، ورزشی (گسترش ورزش همگانی، توانمندسازی گروه های خاص و افزایش کیفیت خدمات ورزشی) و سازمانی (بهبود کارآمدی مدیریتی، ارتقای هویت سازمانی و توسعه شبکه های همکاری بین بخشی) به همراه داشته باشد. بر این اساس، مدل پیشنهادی پژوهش نه تنها به پر کردن شکاف نظری در زمینه پیوند میان توسعه اجتماعی و برنامه های فرهنگی-ورزشی شهری کمک می کند، بلکه می تواند راهنمایی کاربردی برای مدیران شهری و سیاست گذاران در جهت تحقق توسعه اجتماعی پایدار و همبسته در شهرها باشد.

کلیدواژه ها: توسعه اجتماعی، یکپارچه سازی اجتماعی، انسجام اجتماعی، مشارکت شهروندی.

۳۴

سال شانزدهم
خردادماه ۱۴۰۵

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت:

۱۴۰۳/۳/۲۴

تاریخ پذیرش:

۱۴۰۴/۶/۲۰

صص: ۳۸-۱

شاپا چاپ: ۰۸۷۵-۲۷۱۷
الکترونیکی: ۰۸۸۸-۲۷۱۷

۱. دانشجوی دکترای مدیریت ورزشی، واحد علی آباد کتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی آباد کتول، ایران.

۲. نویسنده مسئول: استادیار گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد علی آباد کتول، دانشگاه آزاد اسلامی، علی آباد کتول، ایران.

Email: esfahaniniyaakram@gmail.com

۳. استادیار گروه مدیریت ورزشی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران.

۴. استادیار گروه تربیت بدنی، واحد بندرگز، دانشگاه آزاد اسلامی، بندرگز، ایران.

مقدمه و بیان مسئله

در سال‌های اخیر توجه زیادی به مبحث پرورش مهارت‌های اجتماعی شده است (اووسو^۱ و همکاران، ۲۰۱۵، ۲۵۰؛ مارک و جیم^۲، ۲۰۱۸، ۴۳؛ جیولیانونی و کلوزر^۳، ۲۰۱۰، ۵۰؛ بایم^۴، ۲۰۱۷، ۹۳). مهارت‌های اجتماعی ضمن بهبود تعامل فرد با اجتماع سبب می‌گردد تا از فرصت‌ها و پتانسیل‌های موجود نیز بهره‌گیری مناسبی داشته باشند. بهبود مهارت‌های اجتماعی افراد در برنامه‌های مختلف توجه قرار گرفته است. این برنامه‌ها سعی در ارتقا شاخص‌های اجتماعی فرد در جهت ایجاد بستری در مسیر تحول اجتماعی افراد دارند (هولگوند و بروهن^۵، ۲۰۲۲، ۳). تحول در مسائل فردی و گروهی و ایجاد بستری در مسیر توسعه اجتماعی یکی از برنامه‌های جدی کشورهای مختلف می‌باشد (اسمیت^۶ و همکاران، ۲۰۲۲، ۳). امروزه به‌رغم ایجاد تغییرات عمیق فرهنگی و تغییر در شیوه‌های زندگی، بسیاری از افراد در رویارویی با مشکلات زندگی فاقد توانایی‌های لازم و انسانی هستند که این امر آنان را در مواجهه با مسائل و مشکلات زندگی، آسیب‌پذیر نموده است (کانگ^۷ و همکاران، ۲۰۲۲، ۳). در جامعه‌ی امروزی، ورزش دیگر تنها به‌صورت فعالیت‌های فیزیکی و فکری برای سلامت جسم و ذهن نگریسته نمی‌شود، بلکه در پس آن روابط اقتصادی و سیاسی آشکار و پنهان بسیاری وجود دارد که آن را از هدف اولیه‌اش دور ساخته و ورزش را از فعالیت جسمی و ذهنی محض بسیار فراتر برده است. با توجه به مخاطبان بسیار ورزش و فراگیر شدن انواع مختلف ورزش‌ها برای اکثریت افراد جامعه بشری، به نظر می‌رسد که به‌طور کلی ورزش از هدف اصلی خود فاصله گرفته و وسیله‌ای در دست دولت‌ها جهت ایجاد برخی فعالیت‌های اجتماعی، سیاسی و اقتصادی شده است (برون و همکاران^۸، ۲۰۰۳). توسعه اجتماعی به عنوان فرآیندی پیچیده و چندبعدی، بهبود شرایط زندگی افراد و جوامع را هدف قرار می‌دهد. این مفهوم شامل ارتقاء بهداشت، آموزش، رفاه اجتماعی است و بر اساس عدالت

^۱ Owusu

^۲ Mak & Jim

^۳ Giulianotti & Klauser

^۴ Baim

^۵ Hoglund & Bruhn

^۶ Smith

^۷ Kang

^۸ Brown and et al

اجتماعی و کاهش نابرابری‌ها، به دنبال ایجاد کیفیت بهتر زندگی برای همه شهروندان می‌باشد (هوگلو ند و بروهن^۱، ۲۰۲۴، ۳۳). از آنجا که نهاد های محلی مانند شهرداری ها به عنوان نزدیک ترین ارگان های دولتی به شهروندان، نقش مهمی در تحقق اهداف توسعه اجتماعی دارند، توجه به فعالیت ها و برنامه های آنها بسیار حائز اهمیت است (سیواتو^۲ و همکاران، ۲۰۲۴، ۹۶۱). در دنیای امروز، یکی از چالش های عمده در زمینه توسعه اجتماعی، عدم هم افزایی و هماهنگی میان پروژه ها و برنامه های مختلف است. این عدم یکپارچگی می تواند منجر به اتلاف منابع و کاهش اثرگذاری اقدامات شود. بنابراین، توسعه مدلی که بتواند به یکپارچه سازی برنامه های مختلف توسعه اجتماعی کمک کند، ضروری است. این مدل باید قابلیت انطباق با نیازهای محلی و خصوصیات فرهنگی جوامع را داشته باشد تا بتواند به بهترین نحو بهبود شرایط اجتماعی را ممکن سازد (ساری^۳ و همکاران، ۲۰۲۴، ۱۴۶).

هنگامی که سران کشورها در مارس ۱۹۹۵ در اجلاس جهانی برای توسعه اجتماعی گرد هم آمدند، پیشنهاداتی را برای اقدام تحت سه عنوان دستور کار برر سی خواهند کرد: (الف) کاهش فقر، (ب) کاهش بیکاری و (ج) افزایش یکپارچه سازی اجتماعی. از میان این سه حوزه که به طور نزدیک به هم مرتبط هستند، یکپارچه سازی اجتماعی شاید گسترده ترین و مبهم ترین آن ها باشد (کانگ^۴ و همکاران، ۲۰۲۲، ۳). یکپارچه سازی اجتماعی برای افراد مختلف معنای متفاوتی دارد. از نظر برخی، این یک هدف مثبت است که دلالت بر برابری فرصت ها و حقوق برای همه انسان ها دارد. همچنین از منظر برخی دیگر از افراد یکپارچه سازی اجتماعی ممکن است تصویری از تحمیل ناخواسته انطباق را ایجاد کند. همچنین برخی نیز یکپارچه سازی اجتماعی صرفاً راهی برای توصیف الگوهای تثبیت شده روابط انسانی در هر جامعه ای است (واردنبورگ و ناگل، ۲۰۱۹، ۸۵). به صورت کلی امروزه یکپارچه سازی اجتماعی تحت عنوان روابط اجتماعی در جهت ایجاد یک محیط اجتماعی فعال و پویا یاد می شود که به عنوان یکی از دغدغه های مهم اجتماعی یاد می گردد (اسمیت و همکاران، ۲۰۲۲، ۳؛ ثانی و همکاران، ۲۰۱۶، ۵۰۸).

^۱ Höglund & Bruhn

^۲ Suyato

^۳ Sari

^۴ Kang

یکی از عوامل کلیدی در موفقیت برنامه‌های توسعه اجتماعی، مشارکت فعال مردم است. شهروندان به عنوان ذینفعان اصلی، باید در مراحل برنامه‌ریزی، اجرا و ارزیابی پروژه‌ها نقش داشته باشند. این مشارکت نه تنها به ایجاد حس تعلق و مسئولیت‌پذیری در میان افراد جامعه کمک می‌کند، بلکه می‌تواند به شناسایی نیازها و اولویت‌های واقعی آنها نیز منجر شود. لذا، برای تحقق توسعه اجتماعی پایدار، لازم است که شهرداری‌ها سازوکارهایی را برای جذب و افزایش مشارکت شهروندان فراهم کنند (ژانگ^۱، ۲۰۲۵، ۳). علاوه بر این، توسعه اجتماعی به یک رویکرد چندبعدی و چندرشته‌ای نیاز دارد که بتواند ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و زیست‌محیطی را به طور همزمان مد نظر قرار دهد. به عبارت دیگر، طرح‌ها و برنامه‌های توسعه باید به گونه‌ای برنامه‌ریزی شوند که تمامی جنبه‌های زندگی شهری را پوشش دهند و سبب تقویت زیرساخت‌های اجتماعی شوند. این رویکرد یکپارچه‌سازی می‌تواند به کاهش تضادها و افزایش هم‌افزایی میان بخش‌های مختلف جامعه کمک کند و در نتیجه، اثرات مثبت بیشتری بر روی کیفیت زندگی شهروندان بگذارد (بوئمل^۲ و همکاران، ۲۰۲۵، ۶۲). در نهایت، نیاز به ارزیابی مستمر و به‌روزرسانی مدل‌های توسعه اجتماعی وجود دارد. شرایط اجتماعی و اقتصادی جوامع به طور مداوم در حال تغییر است و بنابراین، مدل‌های توسعه نیز باید انعطاف‌پذیر و قابل انطباق با این تغییرات باشند. شهرداری‌ها می‌توانند با استفاده از روش‌های نوین و فناوری‌های جدید، به پایش و ارزیابی مداوم اثرات برنامه‌های خود بپردازند و در صورت لزوم، تغییرات لازم را اعمال کنند. این فرایند نه تنها به بهبود کیفیت برنامه‌ها کمک می‌کند، بلکه اعتماد و سرمایه اجتماعی را نیز در میان شهروندان افزایش می‌دهد (سیواتو و همکاران، ۲۰۲۴، ۹۶۱). یکی از سازمان‌های مهم در سطح بین‌المللی شهرداری‌ها می‌باشد. امروزه شهرداری از نگاه سنتی خود در سطح بین‌المللی فاصله گرفته است و علاوه بر ایجاد مدیریت شهری؛ به دنبال بهبود و تعالی فرهنگی و اجتماعی نیز می‌باشد. به‌صورتی که شهرداری امروزه دغدغه‌های جدی در حوزه‌های اجتماعی و فرهنگی دارد و تلاش‌هایی در این خصوص نیز انجام داده است. اگرچه ضرورت توجه به مسائل اجتماعی و فرهنگی در میان شهرداری‌ها شکل گرفته است اما روند عملیاتی نمودن این اهداف به صورت مطلوبی انجام نگرفته است. از طرفی عدم توجه به برخی شاخص‌ها از جمله یکپارچه‌سازی اجتماعی در میان اهداف و

^۱ Zhang^۲ Boemmel

برنامه‌های شهرداری‌ها و همچنین عدم توجه به ورزش در مسیر توسعه این شاخص‌ها به صورت جدی درک می‌گردد. امروزه بخشی از فعالیت‌های شهرداری‌ها در حوزه ورزش می‌باشد و برنامه‌هایی را در این خصوص تدارک دیده‌اند. این در حالی است که عدم وجود برنامه‌های عملیاتی در جهت ایجاد یکپارچه‌سازی اجتماعی با توجه به فعالیت‌های شهرداری‌ها و بهره‌گیری از ظرفیت‌های ورزشی به صورت جدی درک می‌گردد. متولیان حوزه فرهنگ از ظرفیت‌های ورزشی در مسیر تعالی بخشی به فرهنگ استفاده لازم را داشته‌اند. ایجاد نهادهایی که نقشی تسریع‌کننده در مسیر توسعه اجتماعی را فراهم نماید؛ همواره به عنوان یکی از خلاهای سازمانی بوده است که باعث شده است تا از ظرفیت‌های ورزشی در مسیر یکپارچه‌سازی اجتماعی استفاده نگردد. سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری به عنوان یکی از سازمان‌های مهم در مسیر اشاعه ورزش در سطح جامعه نقش مهمی در بالندگی اجتماعی جوامع دارد. اگرچه ورزش می‌تواند نقش مهمی در مسیر توسعه اجتماعی داشته باشد اما سیاست‌گذاری در این خصوص جهت یکپارچه‌سازی اجتماعی می‌بایستی به صورت شفاف‌تری ایجاد گردد. به نظر می‌رسد عدم سنجش عملکرد برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری باعث شده است تا کارکردهای اجتماعی این برنامه‌ها مشخص نگردد و در نتیجه اثربخشی فعالیت‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری نامشخص می‌باشد. از طرفی شواهد اولیه نشان می‌دهد که سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری نتوانسته است تا نقش تاثیرگذاری در روند یکپارچه‌سازی اجتماعی ایجاد نماید. با توجه به اهمیت ورزش و فعالیت‌های فرهنگی به عنوان ابزاری کارآمد برای تقویت همبستگی اجتماعی، کاهش آسیب‌های شهری و ارتقای مشارکت شهروندی، ضرورت دارد مدلی جامع و بومی برای یکپارچه‌سازی توسعه اجتماعی بر مبنای برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها طراحی و ارائه شود. این مدل می‌تواند به سیاست‌گذاران و مدیران شهری کمک کند تا ضمن شناسایی عوامل کلیدی و شرایط زمینه‌ای و مداخله‌گر، با بهره‌گیری از راهبردهای مناسب، پیامدهایی همچون ارتقای انسجام اجتماعی، افزایش مشارکت همگانی، عدالت اجتماعی و ارتقای هویت سازمانی شهرداری‌ها را محقق سازند. از این رو، پژوهش حاضر با هدف پر کردن این خلأ نظری و کاربردی به دنبال ارائه مدلی برای توسعه یکپارچه‌سازی اجتماعی از طریق برنامه‌های فرهنگی و ورزشی شهرداری‌ها

است. با این توجه تحقیق حاضر باهدف ارائه مدل توسعه یکپارچه‌سازی توسعه اجتماعی بر مبنای برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها طراحی و اجرا گردید.

مبانی نظری

توسعه اجتماعی

توسعه اجتماعی به‌عنوان یکی از ارکان اساسی توسعه پایدار، به فرایندی اشاره دارد که در آن جوامع نه تنها از نظر اقتصادی بلکه در ابعاد انسانی، فرهنگی و اجتماعی نیز ارتقا می‌یابند. در واقع توسعه اجتماعی بیش از آنکه بر افزایش تولید یا شاخص‌های مادی تأکید داشته باشد، ناظر بر بهبود کیفیت روابط انسانی، تقویت همبستگی اجتماعی، افزایش مشارکت شهروندی و ارتقای ظرفیت‌های انسانی در بستر جامعه است. این مفهوم ریشه در اندیشه‌های کلاسیکی دارد که از زمان دورکیم و پارسنز بر انسجام اجتماعی و نظم مبتنی بر ارزش‌های مشترک تأکید داشتند و در دهه‌های اخیر با رویکردهایی چون نظریه سرمایه اجتماعی، نظریه توانمندسازی و رویکرد قابلیت‌ها تکمیل و گسترش یافته است (هوگلوند و بروهن^۱، ۲۰۲۴، ۳۳). در اسناد و ادبیات جهانی، به‌ویژه گزارش‌های برنامه توسعه سازمان ملل متحد و بانک جهانی، توسعه اجتماعی به‌مثابه فراهم آوردن بستری برای شکوفایی فردی و جمعی معرفی می‌شود. این امر دربرگیرنده گسترش فرصت‌های برابر برای همه گروه‌ها، رفع اشکال تبعیض و محرومیت، تقویت عدالت اجتماعی و بهبود شرایط زندگی شهروندان است. توسعه اجتماعی همچنین فرآیندی است که در آن افراد به‌عنوان کنشگران فعال و نه گیرندگان منفعل خدمات، توانمند می‌شوند تا در تصمیم‌گیری‌ها و اداره امور مشارکت کنند. این ویژگی موجب می‌شود که توسعه اجتماعی نه صرفاً نتیجه سیاست‌گذاری از بالا به پایین بلکه برآیند تعامل سازنده میان نهادهای حکومتی، سازمان‌های مدنی و خود شهروندان باشد (کانگ^۲ و همکاران، ۲۰۲۲، ۳).

ابعاد توسعه اجتماعی گستره‌ای چندلایه دارد. یکی از مهم‌ترین ابعاد آن عدالت اجتماعی است که بر برابری فرصت‌ها و رفع تبعیض‌های ساختاری در زمینه‌هایی مانند آموزش، سلامت، اشتغال و دسترسی به امکانات عمومی تأکید می‌کند. بعد دیگر مشارکت اجتماعی است که از طریق نهادینه

^۱ Höglund & Bruhn

^۲ Kang

کردن فرهنگ گفت‌وگو، ایجاد زمینه برای حضور فعال مردم در انجمن‌های محلی، سازمان‌های غیرانتفاعی و فرآیندهای سیاست‌گذاری شهری محقق می‌شود. سرمایه اجتماعی نیز بعد کلیدی دیگری است که بر وجود اعتماد متقابل، شبکه‌های ارتباطی و هنجارهای مشترک استوار است و انسجام جامعه را تقویت می‌کند. افزون بر این، کیفیت زندگی به‌عنوان یکی از ابعاد بنیادین توسعه اجتماعی مطرح است که به ترکیبی از شاخص‌های مادی و غیرمادی از جمله سطح رفاه اقتصادی، امنیت اجتماعی، دسترسی به امکانات تفریحی و فرهنگی، رضایت از خدمات شهری و احساس تعلق به جامعه وابسته است (ژانگ^۱، ۲۰۲۵، ۳). توسعه اجتماعی همواره با مفهوم پایداری شهری پیوند خورده است. در این چارچوب، توسعه اجتماعی تنها در بهبود شاخص‌های فردی متوقف نمی‌شود بلکه به ایجاد جوامعی پایدار و تاب‌آور می‌انجامد که توان مقابله با چالش‌هایی همچون مهاجرت، حاشیه‌نشینی، بیکاری و آسیب‌های اجتماعی را دارند. شهرها به‌عنوان بستر اصلی زندگی انسان معاصر باید زمینه‌ساز همزیستی مسالمت‌آمیز، تعامل میان گروه‌های مختلف قومی و فرهنگی و افزایش همبستگی اجتماعی باشند. از این منظر، توسعه اجتماعی مفهومی جامع است که هم ابعاد ساختاری مانند سیاست‌های رفاهی و نهادهای حمایتی و هم ابعاد کارکردی مانند فرهنگ، ارزش‌ها و مشارکت داوطلبانه شهروندان را در بر می‌گیرد (سیواتو^۲ و همکاران، ۲۰۲۴، ۹۶۱). به بیان دیگر، توسعه اجتماعی تلاشی است برای ایجاد جامعه‌ای پویا، عادلانه و همبسته که در آن انسان‌ها نه تنها به منابع مادی دسترسی دارند بلکه احساس امنیت، هویت، تعلق و مشارکت نیز تجربه می‌کنند. این امر در نهایت به شکل‌گیری سرمایه انسانی و اجتماعی قوی‌تر و افزایش ظرفیت جامعه برای دستیابی به اهداف کلان توسعه پایدار منجر می‌شود (اسمیت و همکاران، ۲۰۲۲، ۳).

یکپارچه‌سازی اجتماعی

امروزه مسائل اجتماعی به‌عنوان یک دغدغه بین‌المللی سبب گردیده است تا حجم گسترده‌ای از مقالات را به خود اختصاص دهد (لیمان^۳ و همکاران، ۲۰۲۲، ۴۰۱). جنبه‌های اجتماعی به‌عنوان یکی از اهداف مهم کشورهای مختلف مورد توجه بوده است که در جهت تعالی فردی و گروهی مورد توجه قرار گرفته است (اسمیت^۴ و همکاران، ۲۰۲۲، ۳). امروزه به‌رغم ایجاد تغییرات عمیق

^۱ Zhang

^۲ Suyato

^۳ Leemann

^۴ Smith

فرهنگی و تغییر در شیوه‌های زندگی، بسیاری از افراد در رویارویی با مشکلات زندگی فاقد توانایی‌های لازم و انسانی هستند که این امر آنان را در مواجهه با مسائل و مشکلات زندگی، آسیب‌پذیر نموده است (کانگ^۱ و همکاران، ۲۰۲۲، ۳). یکی از مسائل مهم در حوزه‌های اجتماعی؛ یکپارچه‌سازی اجتماعی است. یکپارچه‌سازی اجتماعی یک ساختار چند بعدی است که می‌تواند به‌عنوان میزان مشارکت افراد در انواع روابط اجتماعی، از جمله مشارکت در فعالیت‌ها یا روابط اجتماعی و احساس اشتراک و همذات‌پنداری با نقش‌های اجتماعی خود تعریف شود (ایاناسونی^۲، ۲۰۲۱، ۳۲۲). برون و همکاران (۲۰۱۴). ادغام اجتماعی و حمایت اجتماعی اغلب به جای یکدیگر استفاده می‌شوند، اما رویکردهای مفهومی متفاوتی را برای درک تأثیر روابط اجتماعی نشان می‌دهند. برای مثال، مقاله کلاسیک کوهن و ویلز (۱۹۸۵) بین جنبه‌های ساختاری و عملکردی حمایت اجتماعی تمایز قائل شد. ادغام اجتماعی به‌عنوان ساختاری در نظر گرفته می‌شود، زیرا نشان‌دهنده وجود یا عدم وجود حمایت است، درحالی‌که حمایت اجتماعی ادراک شده و حمایت اجتماعی دریافتی به‌عنوان جنبه‌های عملکردی روابط در نظر گرفته می‌شوند. امروزه یکپارچه‌سازی اجتماعی فرآیندی که طی آن افراد در بافت اجتماعی و اقتصادی یک جامعه، منطقه یا ملت ادغام می‌شوند و میزان مشارکت آن‌ها در نهادها و فعالیت‌های اصلی آن جامعه؛ تعریف می‌گردد (بویل، ۲۰۰۶، ۴۲).

یکپارچه‌سازی اجتماعی فرآیندی است که طی آن افراد تازه وارد یا اقلیت‌ها در ساختار اجتماعی جامعه میزان ادغام می‌شوند. یکپارچه‌سازی اجتماعی اجتماعی، همراه با یکپارچگی اقتصادی و یکپارچگی هویتی، سه بعد اصلی تجارب موجود در جامعه است. میزان بالاتری از یکپارچگی اجتماعی به فاصله اجتماعی نزدیک‌ترین گروه‌ها و ارزش‌ها و شیوه‌های سازگارتر کمک می‌کند. در یک دیدگاه گسترده‌تر، یکپارچگی اجتماعی فرآیندی پویا و ساختار یافته است که در آن همه اعضا برای دستیابی و حفظ روابط اجتماعی مسالمت‌آمیز در گفتگو شرکت می‌کنند. یکپارچه‌سازی اجتماعی به معنای جذب اجباری نیست و بر ضرورت حرکت به سوی جامعه ای امن، باثبات و عادلانه از طریق اصلاح شرایط تضاد اجتماعی، فروپاشی اجتماعی، طرد

^۱ Kang

^۲ Iannaccone

اجتماعی، پراکندگی اجتماعی، طرد و دوقطبی شدن، و با گسترش و تقویت شرایط یکپارچگی اجتماعی به سمت روابط اجتماعی مسالمت آمیز متمرکز است (لیمان و همکاران، ۲۰۲۲، ۴۰۱). یکپارچه سازی اجتماعی اولین بار توسط واله و برگس در سال ۱۹۲۱ از طریق مفهوم همسان سازی مورد مطالعه قرار گرفت. آنها آن را این گونه تعریف کردند: «فرایندی از نفوذ و آمیختگی که در آن افراد و گروه‌ها خاطرات، احساسات و نگرش افراد و گروه‌های دیگر را به دست می‌آورند و با به اشتراک گذاشتن تجربه و تاریخ خود، با آنها در یک زندگی فرهنگی مشترک گنجانده می‌شوند». در حالی که برخی از محققان نظریه همسان سازی را ارائه کردند و استدلال کردند که مهاجران از نظر اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در نسل‌های متوالی در جامعه میزبان جذب خواهند شد، برخی دیگر نظریه چندفرهنگی را توسعه دادند و پیش‌بینی کردند که مهاجران می‌توانند هویت قومی خود را از طریق فرآیند یکپارچه‌سازی اجتماعی برای شکل دادن به آن حفظ کنند. با گسترش نظریه یکپارچه‌سازی اجتماعی، گروه‌سومی از محققان یک نظریه ادغام بخش بندی شده را پیشنهاد کردند، و تاکید کردند که گروه‌های مختلف مهاجر ممکن است بسته به عوامل فردی، زمینه‌ای و ساختاری، مسیرهای متفاوتی را به سمت حرکت صعودی یا نزولی در ابعاد مختلف دنبال کنند (اسمیت و همکاران، ۲۰۲۲، ۳).

نقش ورزش و فعالیت‌های فرهنگی-ورزشی در یکپارچه‌سازی اجتماعی

ورزش و فعالیت‌های فرهنگی-ورزشی به عنوان یکی از مهم‌ترین ابزارهای اجتماعی در جوامع معاصر شناخته می‌شوند که می‌توانند نقش کلیدی در ایجاد همبستگی، انسجام و یکپارچه سازی اجتماعی ایفا کنند. ورزش از یک سو بستری برای تعامل میان افراد با پیشینه‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی متفاوت فراهم می‌آورد و از سوی دیگر موجب تقویت ارزش‌های مشترک همچون همکاری، همبستگی، رعایت قواعد جمعی و احترام متقابل می‌شود. همین ویژگی‌ها باعث شده است که ورزش نه صرفاً به عنوان فعالیت جسمانی بلکه به عنوان پدیده‌ای اجتماعی و فرهنگی مورد توجه جامعه‌شناسان و سیاست‌گذاران قرار گیرد (کانگ و همکاران، ۲۰۲۲، ۳). از منظر نظریه‌های جامعه‌شناسی، ورزش ظرفیت آن را دارد که کارکردهای گوناگونی در راستای انسجام اجتماعی ایفا کند. در چارچوب کارکردگرایی، ورزش عامل مهمی در تقویت انسجام و هویت جمعی تلقی می‌شود، زیرا با ایجاد فرصت‌های مشارکت جمعی و شکل‌دهی به تجربه‌های مشترک، وحدت

اجتماعی را افزایش می‌دهد. در نظریه تضاد نیز اگر چه ورزش می‌تواند بازتولیدکننده نابرابری‌ها باشد، اما همزمان ابزار توانمندسازی گروه‌های حاشیه‌ای و ابزاری برای بیان هویت‌های فرهنگی نیز محسوب می‌شود. افزون بر این، نظریه سرمایه اجتماعی بر اهمیت ورزش در تقویت پیوندهای اجتماعی و افزایش اعتماد متقابل میان شهروندان تأکید دارد (سیواتو و همکاران، ۲۰۲۴، ۹۶۱).

فعالیت‌های فرهنگی-ورزشی شهری علاوه بر جنبه‌های تفریحی و سرگرمی، نقش مهمی در کاهش شکاف‌های اجتماعی و تقویت همزیستی مسالمت‌آمیز میان گروه‌های مختلف ایفا می‌کنند. برگزاری جشنواره‌ها، مسابقات ورزشی محلی، برنامه‌های فرهنگی در محلات و ایجاد فضاها برای ورزش و تفریحی عمومی سبب می‌شود که شهروندان فارغ از موقعیت طبقاتی، قومی یا جنسیتی خود در یک فضای مشترک حضور یابند و تجربه‌ای از برابری و تعامل اجتماعی داشته باشند. این امر در درازمدت به کاهش انزوا، افزایش اعتماد اجتماعی و تقویت حس تعلق به جامعه شهری منجر می‌شود (سیواتو و همکاران، ۲۰۲۴، ۹۶۱). نقش ورزش در یکپارچه‌سازی اجتماعی به‌ویژه در شهرها اهمیت مضاعفی دارد، چرا که شهر محیطی متکثر و متنوع از لحاظ جمعیتی، قومی و فرهنگی است و همین تنوع در صورت فقدان سیاست‌های همگرایانه می‌تواند منجر به شکاف اجتماعی شود. برنامه‌های ورزشی و فرهنگی شهرداری‌ها می‌توانند به‌عنوان پلی برای اتصال گروه‌های مختلف عمل کرده و زمینه ایجاد شبکه‌های ارتباطی گسترده‌تری را فراهم سازند. حضور خانواده‌ها در رویدادهای ورزشی محلی، مشارکت جوانان در لیگ‌های ورزشی شهری، برنامه‌های ورزش برای همه و توجه به گروه‌های خاص مانند زنان، سالمندان و افراد دارای معلولیت نمونه‌هایی از اقداماتی هستند که انسجام اجتماعی را تقویت می‌کنند (اسمیت و همکاران، ۲۰۲۲، ۳).

از منظر توسعه اجتماعی، ورزش به‌عنوان بستری برای توانمندسازی نیز مطرح است. مشارکت در فعالیت‌های ورزشی موجب افزایش اعتماد به نفس فردی، احساس اثربخشی و تقویت مهارت‌های اجتماعی می‌شود که این عوامل در نهایت به ارتقای ظرفیت مشارکت در سطوح بالاتر اجتماعی می‌انجامد. همچنین ورزش می‌تواند ابزاری برای آموزش ارزش‌های اجتماعی همچون احترام، قانون‌مداری، مسئولیت‌پذیری و کار گروهی باشد که این ارزش‌ها در فرآیند یکپارچه‌سازی اجتماعی نقش تعیین‌کننده دارند (ا یا ناسونی، ۲۰۲۱، ۳۲۲). بنابراین می‌توان گفت ورزش و فعالیت‌های فرهنگی-ورزشی با فراهم آوردن فرصت‌های برابر برای مشارکت، ایجاد تجربه‌های

مشترک و تقویت سرمایه اجتماعی، نه تنها به ارتقای سلامت جسمانی و روانی شهروندان کمک می‌کنند، بلکه ابزاری کارآمد برای تقویت انسجام اجتماعی، کاهش تنش‌های شهری و تحقق توسعه اجتماعی پایدار به شمار می‌روند (بوئمل و همکاران، ۲۰۲۵، ۶۲).

پیشینه پژوهش

توکل و همکاران (۱۴۰۱) در تحقیق خود که با هدف تحلیل و روانسنجی ابزار سنجش توسعه سرمایه اجتماعی از طریق ورزش انجام گرفت، پس از بررسی‌های خود پی بردند که با استفاده از پرسشنامه شاخص‌های موثر بر توسعه سرمایه اجتماعی از طریق ورزش می‌توان به طور قابل قبولی شاخص‌های مورد نظر را اندازه‌گیری کرد. صفایی و ورمزیار (۱۳۹۸) در تحقیقی که با هدف بررسی رابطه سرمایه اجتماعی با سازگاری اجتماعی در بین دانشجویان دانشگاه پیام نور همدان انجام دادند پس از بررسی‌های خود پی بردند که جهت بهبود سازگاری اجتماعی افراد نیاز است تا سرمایه اجتماعی آنان را بهبود داد. سدا و همکاران (۲۰۲۳) در تحقیق خود که با هدف چالش‌های یکپارچه سازی اجتماعی در کشورهای اندونزی و کره جنوبی انجام گرفت، پس از بررسی‌های خود پی بردند که در مسیر یکپارچه سازی اجتماعی می‌بایستی به صورت مطلوبی حمایت‌های دولتی را کسب نمود و از طرفی برنامه‌های اجتماعی جهت شبکه سازی و ایجاد گروه‌های اجتماعی با توجه به علائق و نیازهای افراد نیز به وجود آید. هوگلوند و بروهن (۲۰۲۲) در تحقیق خود که با هدف مداخلات مبتنی بر ورزش - ابزاری برای یکپارچگی سازی اجتماعی حومه شهر انجام گرفت، پس از بررسی‌های خود پی بردند که بهره‌گیری از ظرفیت‌های اجتماعی ورزش و بکارگیری از آن در محیط‌های اجتماعی به خصوص در حومه شهرها می‌تواند منجر به بهبود بستری در جهت ارتقا سطح یکپارچگی سازی اجتماعی در میان افراد حاضر در ورزش گردد.

جوادزاده و سالاریان (۱۳۹۶) در تحقیق خود که با هدف بررسی اثرات رویدادهای ورزشی انجام گرفت، پس از بررسی‌های خود پی بردند که انجام و برگزاری رویدادهای ورزشی سبب بهبود و گسترش امنیت و ایمنی شهرها می‌گردد که این مساله سبب جذب افراد در رویدادهای ورزشی می‌گردد که در نهایت سبب رشد اقتصادی شهرها به واسطه برگزاری این رویدادها می‌گردد. سعادت جو (۱۳۹۵) در تحقیق خود که با هدف بررسی نقش ورزش همگانی در توسعه

امنیت اجتماعی شهر مشهد انجام گرفت، پس از بررسی‌های خود پی بردند که ورزش همگانی به علت جذب گروه‌های مختلف و ایجاد پایداری و پویایی به محیط‌های شهری سبب می‌گردد تا میزان امنیت اجتماعی شهر مشهد بهبود یابد. خشنودادانا (۱۳۹۵) در تحقیق خود که با هدف بررسی توسعه فضای ورزش شهری بر مشارکت مردمی و نقش آن در توسعه پایدار انجام گرفت، پس از بررسی‌های خود پی بردند که فضای ورزشی شهری و گسترش آن سبب می‌گردد تا نظارت‌های مردمی در محیط‌های شهری بهبود یابد که این مساله سبب مشارکت‌های مردمی در مدیریت محیط‌های شهری می‌گردد. پروینی و همکاران (۱۳۹۴) در تحقیق خود که با هدف بررسی اثرات برگزاری رویدادهای ورزشی بر توسعه گردشگری جامعه میزبان با تاکید بر بعد اقتصادی، مطالعه موردی: سومین جشنواره جهانی سنگنوردی بیستون انجام گرفت، پس از بررسی‌های خود پی بردند که برگزاری رویدادهای ورزشی به واسطه بهبود امنیت و ایمنی شهری سبب جذب گردشگران می‌گردد. رضایی و همتی (۱۳۸۹) در تحقیق خود که با هدف بوستان ولایت و تاثیران بر احساس امنیت اجتماعی زنان (مطالعه موردی: محله زمزم) انجام گرفت، پس از بررسی‌های خود پی بردند که زنان با ویژگی‌های فرهنگی مختلف، با وجود افزایش نسبی امکانات شهری و تفریحی، محدودیتهایی را در تردد خود و استفاده از اماکن و معابر احساس می‌کنند. به عبارتی تأسیس بوستان بزرگ ولایت در افزایش احساس امنیت زنان مؤثر بوده است اما زنان همچنان از عدم احساس امنیت اجتماعی در رنج به سر می‌برند. نتایج حاکی از آن است که بین احساس امنیت زنان ساکن در این محله و تردد و استفاده از فضاهای شهری رابطه مستقیم وجود دارد. ایانا سونی (۲۰۲۱) در تحقیق خود که با هدف فراتر از تنوع‌نگاهی به مسیرهای یکپارچگی‌سازی اجتماعی در تمرینات ورزشی انجام گرفت، پس از بررسی‌های خود پی بردند که ورزش و یکپارچه‌سازی اجتماعی یک تعامل دوسویه دارند. به صورتی که ورزش می‌تواند یکپارچه‌سازی اجتماعی را بهبود دهد و یکپارچه‌سازی اجتماعی خود می‌تواند منجر به ارتقا سطح عملکرد افراد حاضر در فعالیت‌های مختلف ورزشی گردد. ترزیو (۲۰۱۹) در تحقیقی به بررسی سازگاری اجتماعی به عنوان عنصر سیاست اجتماعی پرداخت. وی پس از بررسی‌های خود اشاره داشت که سازگاری اجتماعی به عنوان یکی از نیازهای مهم هر فردی می‌بایستی در سیاست‌های اجتماعی دولت‌ها به صورت فعال و عملیاتی اجرایی گردد تا بدین وسیله بتواند مسیر سازگاری اجتماعی تمامی گروه

ها و افراد را فراهم آورد. پریچ و همکاران (۲۰۱۸) در تحقیق خود که با هدف بررسی رویدادهای ورزشی در امنیت شهری انجام گرفت، پس از بررسی های خود پی بردند که رویدادهای ورزشی به واسطه بهبود و گسترش امنیت شهری و همچنین جلوگیری از حرکات تروریستی سبب بهبود امنیت شهری می گردد.

بایم^۱ (۲۰۱۷) در تحقیق خود که با هدف بررسی نقش فضاهای ورزشی بر بهبود امنیت شهری انجام گرفت، پس از بررسی های خود پی بردند که توسعه فضاهای ورزشی منجر به بهبود امنیت شهری خواهد شد. سانی، هاشیم و اسماعیل^۲ (۲۰۱۶) در تحقیق خود که با هدف توسعه فضاهای رویدادهای ورزشی به منظور افزایش امنیت شهری انجام گرفت، پس از بررسی های خود پی بردند که تفاوت های موجود در جوامع سبب گردیده است تا کارکردهای فضاهای ورزشی در جهت بهبود امنیت شهری از محیطی به محیط دیگر متفاوت باشد. اوو سو و همکاران (۲۰۱۵) در تحقیق خود که با هدف بهبود امنیت شهری به واسطه پویایی محیط انجام گرفت، پس از بررسی های خود پی بردند که پویایی محیط و ایجاد دسترسی به فضاهای شهری به علت جذب گروه های مختلف به فضاهای سبب بهبود امنیت شهری می گردد. گیولیانونتی و کلاؤزر^۳ (۲۰۱۰) در تحقیق خود که با هدف بررسی بهبود امنیت شهری به واسطه فضاهای ورزشی انجام گرفت، پس از بررسی های خود پی بردند که فضاهای ورزشی در صورتی که پویایی لازم را داشته باشند و بتوانند گروه ها و افراد مختلفی را جذب نمایند؛ خود سبب بهبود امنیت شهری می گردد.

روش شناسی پژوهش

تحقیق حاضر از جمله پژوهش های کیفی است که به صورت میدانی اجرا گردید. انتخاب رویکرد کیفی در این مطالعه به دلیل ماهیت اکتشافی موضوع، ضرورت درک عمیق از تجارب و دیدگاه های خبرگان و نیز فقدان چارچوب نظری مدون در حوزه مورد بررسی صورت گرفت. رویکرد کیفی این امکان را فراهم می سازد تا پدیده های پیچیده اجتماعی و سازمانی در بستر واقعی خود مطالعه شده و مفاهیم و مقوله های اساسی از دل داده ها استخراج گردند. از میان رویکردهای

^۱ Baim

^۲ Thani, Hashim & Ismail

^۳ Giulianotti & Klauser

کیفی، روش گراندد تئوری با تأکید بر رویکرد نظام‌مند استراس و کوربین به کار گرفته شد. دلیل انتخاب این روش آن است که گراندد تئوری روشی مناسب برای تولید نظریه‌ای زمینه‌مند از دل داده‌های میدانی است و زمانی کاربرد دارد که پژوهشگر به دنبال تبیین یک پدیده یا فرآیند اجتماعی بر مبنای داده‌های تجربی باشد. الگوی استراس و کوربین به‌ویژه به دلیل ساختار نظام‌مند در مراحل کدگذاری باز، محوری و انتخابی، امکان تحلیل عمیق داده‌ها و شکل‌دهی به مدلی جامع و منسجم را فراهم می‌آورد. از این رو، بهره‌گیری از این رویکرد در تحقیق حاضر به پژوهشگر کمک کرد تا با اتکا به تجارب خبرگان و داده‌های گردآوری‌شده در میدان، چارچوبی نظری برای تبیین فرایند یکپارچه‌سازی توسعه اجتماعی بر مبنای برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها ارائه دهد.

مشارکت‌کنندگان در تحقیق حاضر خبرگان و متخصصانی بودند که آگاهی و تجربه کافی در حوزه موضوع پژوهش داشتند. انتخاب نمونه‌ها به روش نمونه‌گیری هدفمند صورت گرفت و رویکرد انتخاب، نمونه‌گیری همگون با در نظر گرفتن حداکثر تنوع بود. بدین معنا که افرادی انتخاب شدند که ضمن اشتراک در ویژگی‌های اصلی مرتبط با موضوع، از لحاظ جایگاه سازمانی، پیشینه علمی و تجربیات حرفه‌ای دارای تنوع کافی باشند تا دیدگاه‌های گوناگون در تحقیق پوشش داده شود. این مسئله تا رسیدن به اشباع نظری شکل گرفت. در نهایت تعداد ۱۵ مصاحبه در این خصوص انجام گردید. معیارهای ورود به مطالعه شامل داشتن تحصیلات دانشگاهی در رشته‌های مرتبط با مدیریت، جامعه‌شناسی، ورزش یا حوزه‌های نزدیک، برخورداری از حداقل پنج سال سابقه فعالیت حرفه‌ای یا پژوهشی در زمینه‌های مرتبط با توسعه اجتماعی و برنامه‌های فرهنگی-ورزشی، آشنایی کافی با فعالیت‌ها و ساختار سازمان‌های فرهنگی و ورزشی شهری و تمایل آگاهانه به مشارکت در پژوهش بود. در مقابل، معیارهای خروج از مطالعه شامل نداشتن ارتباط تخصصی با موضوع تحقیق، عدم تمایل یا فرصت کافی برای ادامه همکاری در فرآیند گردآوری داده‌ها و یا عدم تکمیل مصاحبه‌ها و پرسش‌های اصلی تحقیق در مراحل گردآوری اطلاعات بود. ابزار گردآوری اطلاعات در تحقیق حاضر مصاحبه نیمه ساختاریافته بود. جهت بررسی روایی از قابلیت باورپذیری (اعتبار)، انتقال‌پذیری و تائید پذیری استفاده گردید. بدین منظور محقق جهت بررسی قابلیت باورپذیری از تائید فرایند پژوهش توسط هفت متخصص و همچنین استفاده از دو

کدگذار جهت کدگذاری چند نمونه مصاحبه جهت کسب اطمینان از یکسانی دیدگاه کدگذاران استفاده گردید. همچنین جهت بررسی انتقال پذیری از نظرات سه متخصص که در پژوهش مشارکت نداشتند در مورد یافته‌های پژوهش مورد مشورت قرار گرفتند. همچنین جهت بررسی قابلیت تائید پذیری از ثبت و ضبط تمامی مصاحبه‌ها و بررسی آنان در زمان‌های مورد نیاز استفاده گردید. جهت بررسی پایایی، از کمیته‌های تخصصی استفاده گردید. بدین صورت که از اعضای این کمیته تخصصی جهت کدگذاری موازی برخی مصاحبه‌ها و همچنین ارزیابی و برنامه‌های مربوط به مصاحبه‌ها استفاده شد. کدگذاری در این پژوهش به دو صورت شامل کدگذاری اولیه و کدگذاری ثانویه انجام شد. کدگذاری اولیه شامل خواندن خط به خط داده‌ها، استخراج مفاهیم و جملات اصلی، تشکیل مقولات و طبقات اولیه بود. همچنین کدگذاری ثانویه شامل طبقه‌بندی داده‌ها، مشخص نمودن زیر طبقات، تشکیل طبقات نهایی بود. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی، از تحلیل موضوعی استفاده گردید که از کارآمدترین روش‌های تحلیل داده‌های کیفی به‌ویژه در پژوهش‌های گراند تئوری است. در طی انجام این تحلیل، مضمون‌های فرعی اصلی در خصوص اهداف تحقیق شناسایی شد. همچنین جهت بررسی یافته‌های جمعیت شناختی مربوط به مشارکت کنندگان در تحقیق از آمار توصیفی شامل فراوانی و درصد استفاده گردید.

سؤالات پژوهش

- ۱- شرایط علی توسعه یکپارچه‌سازی توسعه اجتماعی بر مبنای برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها کدامند؟
- ۲- شرایط زمینه‌ای توسعه یکپارچه‌سازی توسعه اجتماعی بر مبنای برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها کدامند؟
- ۳- شرایط مداخله‌گر توسعه یکپارچه‌سازی توسعه اجتماعی بر مبنای برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها کدامند؟
- ۴- راهبردهای توسعه یکپارچه‌سازی توسعه اجتماعی بر مبنای برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها کدامند؟
- ۴- پیامدهای توسعه یکپارچه‌سازی توسعه اجتماعی بر مبنای برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها کدامند؟

یافته‌های پژوهش

یافته‌های توصیفی مربوط به مشارکت‌کنندگان تحقیق حاضر در جدول ۱ به نمایش گذاشته شده است.

جدول ۱. ویژگی مشارکت‌کنندگان

ویژگی‌های جمعیت شناختی	گروه‌ها	فراوانی	درصد
جنسیت	مرد	۹	۶۰/۰
	زن	۶	۴۰/۰
سطح تحصیلات	دکتری	۸	۵۳/۳
	کارشناسی ارشد	۴	۲۶/۷
	کارشناسی و پایین‌تر	۳	۲۰/۰
رده سنی	زیر ۴۰ سال	۲	۱۳/۴
	۴۰-۵۰ سال	۵	۳۳/۳
	بالای ۵۰ سال	۸	۵۳/۳

نتایج توصیفی پژوهش نشان داد که مشارکت‌کنندگان شامل ۶۰/۰٪ مرد و ۴۰/۰٪ زن بودند. همچنین از این میان نمونه‌های پژوهش افراد دارای مدرک تحصیلی دکتری با ۵۳/۳٪ بیشترین تعداد را دارا می‌باشند. نتایج توصیفی نشان داد که افراد بارده سنی بالای ۵۰ سال با ۵۳/۳ درصد بیشترین فراوانی را دارا بودند. جدول شماره ۲ برخی از مصاحبه‌های تحقیق و فرایند استخراج کدهای باز را نشان می‌دهد.

جدول ۲. کدهای باز استخراجی بخش کیفی

متن مصاحبه	کد باز استخراجی
یکی از مشکلاتی که ما در اجرای برنامه‌های فرهنگی و ورزشی داریم این است که دقیق نمی‌دانیم چه کسانی مخاطب اصلی ما هستند. مثلاً وقتی یک جشنواره ورزشی برگزار می‌کنیم، مشخص نیست چه گروه‌های سنی یا اجتماعی بیشترین نیاز و علاقه را دارند. اگر قبل از شروع هر برنامه مخاطبان را شناسایی کنیم، قطعاً اثربخشی خیلی بالاتری خواهیم داشت (نمونه شماره ۲).	شناسایی مخاطبان

کد باز استخراجی	متن مصاحبه
نیازهای مردم ثابت نیست. مثلاً بعد از کرونا، تقاضا برای ورزش‌های انفرادی خیلی بیشتر شد. ما باید یک سیستم نظارتی داشته باشیم تا مرتب تغییر نیازهای مخاطبان را رصد کند و بر اساس آن برنامه‌هایمان را به‌روز کنیم (نمونه شماره ۵).	نیازهای مردم ثابت نیست. مثلاً بعد از کرونا، تقاضا برای ورزش‌های انفرادی خیلی بیشتر شد. ما باید یک سیستم نظارتی داشته باشیم تا مرتب تغییر نیازهای مخاطبان را رصد کند و بر اساس آن برنامه‌هایمان را به‌روز کنیم (نمونه شماره ۵).
ایجاد پوشش رسانه‌ای از برنامه‌ها	خیلی وقت‌ها برنامه‌های خوبی برگزار می‌کنیم اما چون پوشش رسانه‌ای ندارند، بازخوردی نمی‌گیریم. اگر رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی این برنامه‌ها را بیشتر معرفی کنند، هم مردم آگاه می‌شوند و هم انگیزه مشارکت بالاتر می‌رود (نمونه شماره ۸).
ایجاد عدالت در توزیع منابع مالی	احساس می‌کنم هنوز عدالت مالی در اجرای برنامه‌های ورزشی رعایت نمی‌شود. بعضی مناطق بودجه زیادی می‌گیرند و رویدادهای متنوعی دارند، اما محلات کم‌برخوردار تقریباً سهمی ندارند. این تبعیض باعث می‌شود فاصله اجتماعی و نارضایتی بیشتر شود (نمونه شماره ۱).
ایجاد شبکه‌سازی مجازی با حضور مخاطبان دوره‌ها	به نظر من لازم است یک شبکه مجازی از شرکت‌کنندگان دوره‌ها ایجاد کنیم. مثلاً بعد از برگزاری کلاس‌های ورزشی، یک گروه یا کانال داشته باشیم که در آن افراد تجربه‌هایشان را به اشتراک بگذارند. این کار باعث می‌شود حس تعلق بیشتری پیدا کنند (نمونه شماره ۳).
ایجاد ارتباطات بین بخشی جهت حصول نتایج مدنظر از برنامه‌ها	برنامه‌های فرهنگی-ورزشی اگر فقط توسط شهرداری اجرا شوند، به نتیجه کامل نمی‌رسند. باید بین شهرداری، آموزش و پرورش، بهداشت، رسانه و حتی بخش خصوصی ارتباط برقرار شود تا نتایج مورد نظر محقق گردد (نمونه شماره ۶).
شناسایی گروه‌های قدرت اجتماعی	برای موفقیت برنامه‌های فرهنگی-ورزشی باید بدانیم چه گروه‌های قدرت اجتماعی در محله حضور دارند. مثلاً شوراهای محلی، روحانیون، یا حتی فعالان اجتماعی می‌توانند خیلی تأثیرگذار باشند. اگر این گروه‌ها شناسایی و همراه شوند، برنامه‌ها خیلی سریع‌تر به نتیجه می‌رسند (نمونه شماره ۱۰).
کشف نیازهای ورزشی افراد	خیلی وقت‌ها برنامه‌هایی طراحی می‌شود که اصلاً نیاز واقعی مردم نیست. مثلاً در یک محله مردم به امکانات بدنسازی نیاز دارند اما برایشان کلاس شنا برگزار می‌کنیم. اگر بتوانیم نیازهای ورزشی افراد را دقیق شناسایی کنیم، هم مشارکت بالاتر می‌رود و هم منابع هدر نمی‌رود (نمونه شماره ۲).
عدالت در توزیع منابع انسانی	ما در برخی مناطق مربیان متخصص زیادی داریم، اما در بعضی محلات حتی یک مربی ورزشی هم نیست. اگر بتوانیم منابع انسانی مثل مربی، داور و کارشناس را به

کد باز استخراجی	متن مصاحبه
	شکل عادلانه تقسیم کنیم، فرصت برابر برای همه شهروندان فراهم می‌شود (نمونه شماره ۱۱).
ایجاد جنبش‌های اجتماعی اختصاصی	ورزش می‌تواند بستر شکل‌گیری جنبش‌های اجتماعی مثبت باشد. مثلاً یک کمپین محلی برای سلامت زنان یا یک جنبش مردمی برای توسعه ورزش همگانی. اگر این جنبش‌ها را سازمان‌دهی کنیم، خود مردم موتور محرک برنامه‌ها خواهند شد (نمونه شماره ۹).

جدول شماره ۳، نتایج مربوط به کدهای استخراجی به همراه فراوانی را نشان می‌دهد.

جدول ۳. کدهای باز استخراجی بخش کیفی

ردیف	کدهای باز	فراوانی
۱	تغییرات عمده در پدیده‌های اجتماعی	۸
۲	مهم تلقی شدن مسائل اجتماعی	۹
۳	ضرورت توسعه یکپارچه‌سازی اجتماعی	۹
۴	وجود تنش‌های اجتماعی	۹
۵	شکل‌گیری گروه‌های اجتماعی متنوع	۸
۶	افزایش سطح مشارکت‌های ورزشی	۸
۷	افزایش درک اهمیت ورزشی در سطح جامعه	۸
۸	بهبود حمایت‌های ملی از توسعه فعالیت‌های ورزشی	۱۰
۹	افزایش تنوع در انواع فعالیت‌های ورزشی در سطح جامعه	۸
۱۰	اهمیت توجه به شاخص‌های روان‌شناختی افراد جامعه	۹
۱۱	اهمیت توجه به شاخص‌های جسمانی افراد جامعه	۹
۱۲	اهمیت توجه به شاخص‌های اجتماعی افراد جامعه	۹
۱۳	اهمیت توجه به شاخص‌های فرهنگی افراد جامعه	۱۰
۱۴	شناسایی مخاطبان	۹
۱۵	سطح‌بندی مخاطبان	۱۰
۱۶	کشف نیازهای ورزشی افراد	۱۳
۱۷	نظارت بر تغییرات در نیازهای مخاطبان	۹
۱۸	ایجاد عدالت در توزیع منابع مالی	۱۲

ردیف	کدهای باز	فراوانی
۱۹	عدالت در توزیع منابع انسانی	۱۱
۲۰	عدالت در توزیع تجهیزات و زیرساخت‌ها	۸
۲۱	ایجاد پوشش رسانه‌ای از برنامه‌ها	۱۳
۲۲	ایجاد شبکه‌سازی مجازی با حضور مخاطبان دوره‌ها	۹
۲۳	ایجاد ارتباطات بین بخشی جهت حصول نتایج مدنظر از برنامه‌ها	۱۰
۲۴	افزایش پوشش مدیریتی توسط برنامه‌های طراحی شده	۱۳
۲۵	شناسایی گروه‌های قدرت اجتماعی	۱۱
۲۶	ایجاد جنبش‌های اجتماعی اختصاصی	۱۳
۲۷	خانواده محور کردن برنامه‌ها	۹
۲۸	توجه به تنوع فرهنگی افراد حاضر در برنامه‌ها	۱۳
۲۹	ایجاد بستری جهت حضور قومیت‌های مختلف	۱۰
۳۰	توجه به تمامی عقاید در تنظیم برنامه‌ها	۱۳
۳۱	محله محور نمودن برنامه‌ها	۹
۳۲	افزایش حمایت از برنامه‌های محلی	۱۳
۳۳	ایجاد ائتلاف‌های محله‌ای	۱۱
۳۴	تبادل میان نیازهای محله و سیاست‌های کلان برنامه‌ها	۱۳
۳۵	کشف و شناخت دغدغه‌های اجتماعی موجود	۱۳
۳۶	تعریف فعالیت مشترک بین نسلی در برنامه‌ها	۸
۳۷	نماینده‌سازی تجارب موفق برنامه‌ها	۱۳
۳۸	نظرسنجی از مخاطبان	۹
۳۹	ایجاد نظارت بر حسن انجام برنامه‌های طرح‌ریزی شده	۸
۴۰	ایجاد ارزشیابی از فعالیت‌های فعلی در حال اجرا	۹
۴۱	نبود سیاست‌گذاری‌های جامع	۱۰
۴۲	فقدان اعتماد به برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها	۹
۴۳	عدم انطباق برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها با تفاوت‌های گروهی	۹
۴۴	مشکلات مالی در مسیر اجرای برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها	۹
۴۵	نبود شاخص‌های عینی جهت اثربخشی برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها	۹

ردیف	کدهای باز	فراوانی
۴۶	عدم وجود فضاهای اختصاصی	۱۰
۴۷	عدم توجه به گروه‌های مختلف اجتماعی	۹
۴۸	عدم سنجش و ارزیابی سطح یکپارچگی اجتماعی	۹
۴۹	عدم علاقه مدیران به یکپارچگی اجتماعی	۹
۵۰	عدم بروز رسانی برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها	۹
۵۱	تغییرات گسترده در سطح علائق مخاطبان	۱۰
۵۲	نبود نیازسنجی واقعی از خواسته‌های مخاطبان	۹
۵۳	نبود زیرساخت‌های مناسب	۹
۵۴	ایجاد کمیته‌های تخصصی و هسته‌های فکری در سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها	۹
۵۵	ایجاد دوره‌های آموزشی جهت تقویت دانش و مهارت مدیران در مسیر توسعه یکپارچگی اجتماعی	۱۲
۵۶	ارتباطات بین بخشی جهت حصول نتایج مدنظر از برنامه‌ها و شناسایی گروه‌های قدرت اجتماعی	۱۳
۵۷	ایجاد کمیته ارزیابی سطح کیفی برنامه‌های ورزشی در سطح محلات و در سراهای محله‌ای	۱۱
۵۸	ایجاد نظام پاداش و ارتقا در سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها با تأکید بر اثربخشی فعالیت‌های برنامه‌ریزی شده	۱۰
۵۹	به‌روزرسانی اهداف و فعالیت‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها	۹
۶۰	ایجاد بانک اطلاعاتی از ظرفیت‌های فنی و غیرفنی محلات	۹
۶۱	استقرار گروه‌های انسانی توسعه‌دهنده برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها در محلات	۱۰
۶۲	ارزیابی‌های ماهانه و سالانه در خصوص عملکرد برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها	۱۱
۶۳	ایجاد سامانه اطلاعاتی در سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها جهت مدیریت فعالیت‌های برنامه‌ریزی شده	۹
۶۴	توسعه یکپارچگی اجتماعی	۹
۶۵	استفاده از ظرفیت گروه‌های اجتماعی	۹
۶۶	جریان دهی به فعالیت‌های اجتماعی	۱۰

ردیف	کدهای باز	فراوانی
۶۷	پاسخگویی به تمامی خواسته‌های اجتماعی	۱۱
۶۸	توسعه مشارکت‌های ورزشی	۸
۶۹	ارتقا شاخص‌های جسمانی و روانی مخاطبان	۹
۷۰	ایجاد برنامه‌های ورزشی هدفمند	۹
۷۱	تنوع در فعالیت‌های ورزشی برنامه‌ریزی شده	۹
۷۲	بهبود مسئولیت اجتماعی سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها	۱۱
۷۳	بهبود اثربخشی دوره‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها	۱۰
۷۴	ارتقا هویت سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها	۱۱

پس از بررسی‌های انجام شده تعداد ۷۴ کد نهایی استخراج گردید. کدهای استخراجی با توجه به مفاهیم مشترکی که داشتند؛ در کدهای محوری جای گرفتند. به صورتی ضمن نهایی سازی کدهای باز به ایجاد دسته بندی در میان کدهای فوق در مسیر پوشش اهداف تحقیق پرداخته شد و کدهایی که از منظر محتوایی مفاهیم مشترکی را داشتند در دسته های خود جانمایی شدند. همچنین با توجه به مفاهیم دسته بندی شده و موضوعات کدهای موجود در هر دسته؛ نام گذاری دسته کدها انجام گردید. هدف از کد گذاری محوری ایجاد رابطه بین مقوله های تولید شده (در مرحله کد گذاری باز) بود. این عمل کمک کرد تا فرایند نظریه پردازی به سهولت انجام دهد. اساس ارتباط دهی در کد گذاری محوری بر بسط و گسترش یکی از مقوله ها بود. جدول شماره ۴ نتایج کد گذاری محوری را نشان می دهد.

جدول ۴. نتایج کد گذاری محوری

کدهای استخراجی	مؤلفه‌ها	
تغییرات عمده در پدیده‌های اجتماعی	تحولات اجتماعی	شرایط علی
مهم تلقی شدن مسائل اجتماعی		
ضرورت توسعه یکپارچه سازی اجتماعی		
وجود تنش‌های اجتماعی		
شکل گیری گروه‌های اجتماعی متنوع		
افزایش سطح مشارکت‌های ورزشی	ضرورت‌های ورزشی	

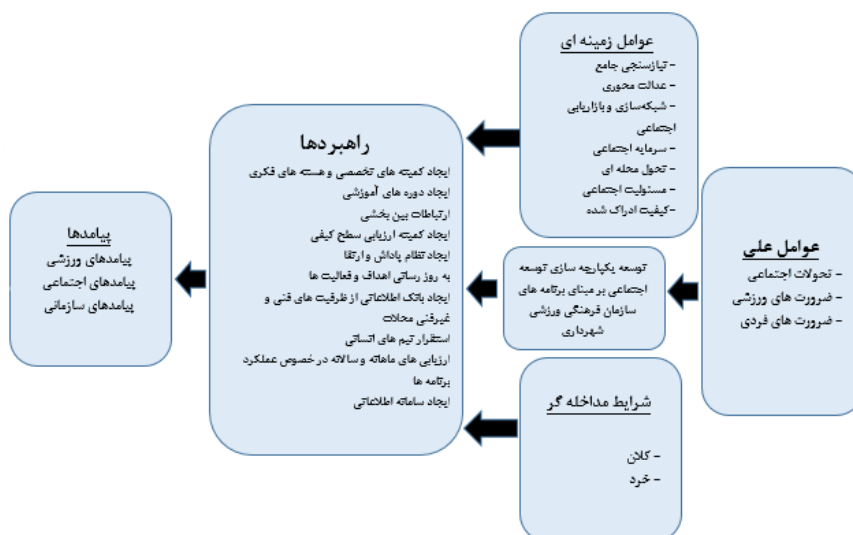
مؤلفه‌ها	کدهای استخراجی
ضرورت‌های فردی	افزایش درک اهمیت ورزشی در سطح جامعه
	بهبود حمایت‌های ملی از توسعه فعالیت‌های ورزشی
	افزایش تنوع در انواع فعالیت‌های ورزشی در سطح جامعه
	اهمیت توجه به شاخص‌های روان‌شناختی افراد جامعه
	اهمیت توجه به شاخص‌های جسمانی افراد جامعه
	اهمیت توجه به شاخص‌های اجتماعی افراد جامعه
	اهمیت توجه به شاخص‌های فرهنگی افراد جامعه
نیازسنجی جامع	شناسایی مخاطبان
	سطح‌بندی مخاطبان
	کشف نیازهای ورزشی افراد
	نظارت بر تغییرات در نیازهای مخاطبان
عدالت محوری	ایجاد عدالت در توزیع منابع مالی
	عدالت در توزیع منابع انسانی
	عدالت در توزیع تجهیزات و زیرساخت‌ها
شرایط زمینه‌ای	ایجاد پوشش رسانه‌ای از برنامه‌ها
	ایجاد شبکه‌سازی مجازی با حضور مخاطبان دوره‌ها
	ایجاد ارتباطات بین بخشی جهت حصول نتایج مدنظر از برنامه‌ها
	افزایش پوشش مدیریتی توسط برنامه‌های طراحی‌شده
	شناسایی گروه‌های قدرت اجتماعی
	ایجاد جنبش‌های اجتماعی اختصاصی
	خانواده محور کردن برنامه‌ها
	توجه به تنوع فرهنگی افراد حاضر در برنامه‌ها
	ایجاد بستری جهت حضور قومیت‌های مختلف
	توجه به تمامی عقاید در تنظیم برنامه‌ها
سرمایه اجتماعی	محلله محور نمودن برنامه‌ها
	افزایش حمایت از برنامه‌های محلی
	ایجاد ائتلاف‌های محله‌ای
	تعادل میان نیازهای محله و سیاست‌های کلان برنامه‌ها
تحول محله‌ای	

مؤلفه‌ها		کدهای استخراجی
مسئولیت اجتماعی		کشف و شناخت دغدغه‌های اجتماعی موجود
		تعریف فعالیت مشترک بین نسلی در برنامه‌ها
		نمایه‌سازی تجارب موفق برنامه‌ها
کیفیت اداره شده		نظرسنجی از مخاطبان
		ایجاد نظارت بر حسن انجام برنامه‌های طرح‌ریزی‌شده
		ایجاد ارزشیابی از فعالیت‌های فعلی در حال اجرا
مسائل کلان	شرایط مداخله‌گر	نبود سیاست‌گذاری‌های جامع
		فقدان اعتماد به برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها
		عدم انطباق برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها با تفاوت‌های گروهی
		مشکلات مالی در مسیر اجرای برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها
		نبود شاخص‌های عینی جهت اثربخشی برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها
		عدم وجود فضاها و اختصاصی
		عدم توجه به گروه‌های مختلف اجتماعی
		عدم سنجش و ارزیابی سطح یکپارچگی اجتماعی
		عدم علاقه مدیران به یکپارچگی اجتماعی
		عدم بروز رسانی برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها
مسائل خرد		تغییرات گسترده در سطح علائق مخاطبان
		نبود نیازسنجی واقعی از خواسته‌های مخاطبان
		نبود زیرساخت‌های مناسب
		ایجاد کمیته‌های تخصصی و هسته‌های فکری در سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها
		ایجاد دوره‌های آموزشی جهت تقویت دانش و مهارت مدیران
راهبردها		در مسیر توسعه یکپارچگی اجتماعی
		ارتباطات بین بخشی جهت حصول نتایج مدنظر از برنامه‌ها و شناسایی گروه‌های قدرت اجتماعی

مؤلفه ها	کدهای استخراجی
	ایجاد کمیته ارزیابی سطح کیفی برنامه های ورزشی در سطح محلات و در سراهای محله ای
	ایجاد نظام پاداش و ارتقا در سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری ها با تأکید بر اثربخشی فعالیت های برنامه ریزی شده
	به روز رسانی اهداف و فعالیت های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری ها
	ایجاد بانک اطلاعاتی از ظرفیت های فنی و غیر فنی محلات
	استقرار تیم های انسانی توسعه دهنده برنامه های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری ها در محلات
	ارزیابی های ماهانه و سالانه در خصوص عملکرد برنامه های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری ها
	ایجاد سامانه اطلاعاتی در سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری ها جهت مدیریت فعالیت های برنامه ریزی شده
پیامدها	توسعه یکپارچگی اجتماعی
	استفاده از ظرفیت گروه های اجتماعی
	جریان دهی به فعالیت های اجتماعی
	پاسخگویی به تمامی خواسته های اجتماعی
	توسعه مشارکت های ورزشی
	ارتقا شاخص های جسمانی و روانی مخاطبان
	ایجاد برنامه های ورزشی هدفمند
	تنوع در فعالیت های ورزشی برنامه ریزی شده
	بهبود مسئولیت اجتماعی سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری ها
	بهبود اثربخشی دوره های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری ها
	ارتقا هویت سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری ها

جدول فوق بیانگر فرایند کدگذاری محوری در پژوهش حاضر است که طی آن مقوله های اصلی و زیر مقوله ها بر اساس داده های استخراج شده از مصاحبه ها و متون تخصصی شناسایی و دسته بندی گردید. همان طور که ملاحظه می شود، مقوله های شرایط علی، شرایط زمینه ای و شرایط

مداخله گر به عنوان عوامل اثرگذار در شکل گیری پدیده اصلی تبیین شده‌اند. در ادامه، راهبردهای برآمده از تحلیل داده‌ها مشخص شده و نهایتاً پیامدهای اجتماعی، ورزشی و سازمانی مرتبط با فرایند یکپارچه سازی توسعه اجتماعی بر مبنای برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها ترسیم شده است. این جدول در واقع حلقه ارتباطی میان داده‌های خام و مدل نهایی پژوهش را نشان می‌دهد و بیانگر آن است که چگونه داده‌های کیفی گردآوری شده، از طریق فرایند نظام مند کدگذاری باز، محوری و انتخابی، به مفاهیم نظری و الگوی پیشنهادی تحقیق منتهی شده‌اند. شکل ۱ مدل تحقیق را نشان می‌دهد.

شکل ۱. مدل تحقیق

مطابق با نتایج کیفی مشخص گردید که تعداد شرایط علی یکپارچه سازی توسعه اجتماعی بر مبنای برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها شامل تحولات اجتماعی، ضرورت‌های ورزشی و ضرورت‌های فردی بود. نتایج همچنین شرایط زمینه‌ای توسعه یکپارچه سازی توسعه اجتماعی بر مبنای برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها شامل نیازسنجی جامع، عدالت محوری، شبکه سازی و بازاریابی اجتماعی، سرمایه اجتماعی، تحول محله‌ای، مسئولیت اجتماعی و کیفیت ادراک شده می‌باشد. نتایج تحقیق حاضر نشان داد که عوامل مداخله گر در دو بخش عوامل

خرد و کلان مشخص هست. همچنین نتایج تحقیق نشان داد که راهکارهای توسعه یکپارچه‌سازی توسعه اجتماعی بر مبنای برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها شامل ایجاد کمیته‌های تخصصی و هسته‌های فکری در سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها، ایجاد دوره‌های آموزشی جهت تقویت دانش و مهارت مدیران در مسیر توسعه یکپارچگی اجتماعی، ارتباطات بین بخشی جهت حصول نتایج مدنظر از برنامه‌ها و شناسایی گروه‌های قدرت اجتماعی، ایجاد کمیته ارزیابی سطح کیفی برنامه‌های ورزشی در سطح محلات و در سراهای محله‌ای، ایجاد نظام پاداش و ارتقا در سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها با تأکید بر اثربخشی فعالیت‌های برنامه‌ریزی‌شده، به‌روزرسانی اهداف و فعالیت‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها، ایجاد بانک اطلاعاتی از ظرفیت‌های فنی و غیر فنی محلات، استقرار تیم‌های انسانی توسعه‌دهنده برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها در محلات، ارزیابی‌های ماهانه و سالانه در خصوص عملکرد برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها و ایجاد سامانه اطلاعاتی در سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها جهت مدیریت فعالیت‌های برنامه‌ریزی‌شده می‌باشد.

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

یکی از کارکردهای مهم ورزش در حوزه‌های اجتماعی می‌باشد که باعث شده است تا به‌صورت جدی مورد توجه محققان مختلف قرار گیرد. به‌صورتی که امروزه از ورزش در مسیر تحول اجتماعی یاد می‌شود. یکی از مسائل مهم در حوزه‌های اجتماعی؛ یکپارچه‌سازی اجتماعی می‌باشد. این مسئله باعث شده است تا تحقیق حاضر باهدف ارائه مدل توسعه یکپارچه‌سازی توسعه اجتماعی بر مبنای برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها طراحی گردد.

مطابق با نتایج کیفی مشخص گردید که تعداد شرایط علی یکپارچه‌سازی توسعه اجتماعی بر مبنای برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها شامل تحولات اجتماعی، ضرورت‌های ورزشی و ضرورت‌های فردی بود. نتایج کیفی تحقیق نشان‌دهنده وجود چندین شرط علی اساسی در فرآیند یکپارچه‌سازی توسعه اجتماعی بر مبنای برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها است. این شروط شامل تحولات اجتماعی، ضرورت‌های ورزشی، و ضرورت‌های فردی می‌باشد.

تحولات اجتماعی به عنوان یکی از شرایط ضروری، نمایانگر نیاز به سازگاری برنامه‌های توسعه اجتماعی با تغییرات و تحولات جاری در جامعه است. این تحولات می‌توانند شامل تغییرات فرهنگی، اقتصادی، و سیاسی باشند که به نوعی تاثیر مستقیم بر برابری و بهبود وضعیت اجتماعی افراد دارد. در این زمینه، شهرداری‌ها باید با توجه به نیازهای متغیر جامعه و شناخت دقیق از وضعیت فعلی، برنامه‌هایی طراحی نمایند که بتواند به این تحولات پاسخ دهد و در راستای بهبود کیفیت زندگی شهروندان عمل کند. این مساله در تحقیقات هوگلوند و بروهن (۲۰۲۴) و ساری و همکاران (۲۰۲۴) نیز اشاره شده است. لذا نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیقات هوگلوند و بروهن (۲۰۲۴) و ساری و همکاران (۲۰۲۴) همسو می‌باشد. از سوی دیگر، ضرورت‌های ورزشی به اهمیت ارائه فضاها و برنامه‌های ورزشی مناسب در راستای ایجاد تحرک و سلامتی در جامعه اشاره دارد. توسعه برنامه‌های ورزشی نه تنها به تقویت زیرساخت‌های اجتماعی کمک می‌کند بلکه می‌تواند عاملی برای افزایش روحیه همکاری و مشارکت در بین شهروندان باشد. این مشارکت می‌تواند به افزایش همبستگی اجتماعی و بهبود روابط میان افراد منجر شود، که از مهم‌ترین اهداف توسعه اجتماعی محسوب می‌گردد. در نهایت، ضرورت‌های فردی نیز به نیازها و منافع شخصی افراد در فرآیند توسعه اجتماعی اشاره دارد. این نیازها باید در طراحی و اجرای برنامه‌های شهرداری‌ها مد نظر قرار گیرند تا افراد به طور فعال درگیر برنامه‌ها شوند و احساس تعلق و مسئولیت‌پذیری بیشتری نسبت به جامعه خود پیدا کنند. با توجه به این ملاحظات، نتیجه‌گیری می‌شود که یکپارچه‌سازی توسعه اجتماعی نیازمند توجه و شناخت عمیق به شرایط اجتماعی و فردی است تا بتواند به اهداف توسعه‌ای پایدار دست یابد.

نتایج همچنین شرایط زمینه‌ای توسعه یکپارچه‌سازی توسعه اجتماعی بر مبنای برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها شامل نیازسنجی جامع، عدالت محوری، شبکه‌سازی و بازاریابی اجتماعی، سرمایه اجتماعی، تحول محله‌ای، مسئولیت اجتماعی و کیفیت ادراک شده می‌باشد. این مساله در تحقیقات ژانگ (۲۰۲۵) و بوئمل و همکاران (۲۰۲۵) نیز اشاره شده است. لذا نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیقات ژانگ (۲۰۲۵) و بوئمل و همکاران (۲۰۲۵) همسو می‌باشد. نتایج تحقیق در زمینه توسعه یکپارچه‌سازی توسعه اجتماعی بر مبنای برنامه‌های سازمان

فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها نشان می‌دهد که چندین شرط زمینه‌ای ضروری وجود دارد که می‌تواند به موفقیت این فرآیند کمک کند. این شرایط شامل نیاد سنجی جامع، عدالت محوری، شبکه سازی و بازاریابی اجتماعی، سرمایه اجتماعی، تحول محله‌ای، مسئولیت اجتماعی، و کیفیت ادراک شده است. نیاز سنجی جامع به عنوان یک شرط پایه، پیش نیاز اصلی برای توسعه برنامه‌ها و سیاست‌های موثر است. این نیازسنجی فراهم می‌کند که شهرداری‌ها بتوانند به دقت نیازها و خواسته‌های جامعه را شناسایی کنند و بر اساس آن اقدام کنند. این فرآیند نه تنها به بهبود فرآیند تصمیم‌گیری کمک می‌کند، بلکه باعث ایجاد اعتماد و همکاری میان شهروندان و مسئولان می‌شود. عدالت محوری نیز یکی از شرایط اساسی است که باید در تمامی برنامه‌ها لحاظ شود. تاکید بر عدل و برابری در توزیع منابع، فرصت‌ها و خدمات از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، زیرا نابرابری‌های اجتماعی می‌تواند به تضادها و چالش‌های اجتماعی منجر شود. با رعایت اصول عدالت محوری، شهرداری‌ها می‌توانند به ایجاد یک جامعه پایدارتر و همبسته‌تر کمک کنند. شبکه‌سازی و بازاریابی اجتماعی به عنوان ابزارهایی کارآمد در ایجاد ارتباطات موثر بین گروه‌های مختلف اجتماعی و ذینفعان، به تحقق اهداف توسعه یکپارچه‌سازی کمک می‌کنند. این اقدامات می‌توانند به افزایش آگاهی و مشارکت شهروندان در برنامه‌های اجتماعی منجر شوند. در کنار این، سرمایه اجتماعی به عنوان عاملی کلیدی در تسهیل همکاری‌ها و تعاملات اجتماعی، می‌تواند نقش مهمی در توسعه پایدار ایفا کند. همچنین تحول محله‌ای و مسئولیت اجتماعی به عنوان سه جزء مرتبط، اهمیت زیادی دارند. برنامه‌ریزی موثر برای بهبود کیفیت زندگی در محله‌ها می‌تواند به ایجاد احساس تعلق و مسئولیت میان شهروندان و نهادهای محلی منجر شود. در نهایت، کیفیت ادراک شده از خدمات و برنامه‌های توسعه نیز باید در نظر گرفته شود، زیرا احساس رضایت شهروندان از کیفیت خدمات ارائه‌شده می‌تواند انگیزه بیشتری برای مشارکت فعال آن‌ها در فرآیندهای توسعه به همراه داشته باشد. به طور کلی، توجه به این شرایط زمینه‌ای می‌تواند به شهرداری‌ها کمک کند تا برنامه‌های خود را در راستای ایجاد یکپارچگی در توسعه اجتماعی بهبود بخشند و با در نظر گرفتن نیازها و خواسته‌های جامعه، برنامه‌هایی موثرتر و کاربردی‌تر ارائه دهند.

نتایج تحقیق حاضر نشان داد که عوامل مداخله‌گر در دو بخش عوامل خرد و کلان مشخص می‌باشد. این مساله در تحقیقات هوگلوند و بروهن (۲۰۲۴)، ژانگ (۲۰۲۵)، بوئمل و همکاران (۲۰۲۵) و سیواتو و همکاران (۲۰۲۴) نیز اشاره شده است. لذا نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیقات هوگلوند و بروهن (۲۰۲۴)، ژانگ (۲۰۲۵)، بوئمل و همکاران (۲۰۲۵) و سیواتو و همکاران (۲۰۲۴) همسو می‌باشد. نتایج تحقیق حاضر در زمینه مدل توسعه یکپارچه‌سازی توسعه اجتماعی بر مبنای برنامه‌های شهرداری‌ها نشان می‌دهند که عوامل مداخله‌گر به دو بخش عوامل خرد و عوامل کلان تقسیم می‌شوند. عوامل خرد به متغیرهایی اشاره دارند که مستقیماً بر سطح محلی و فردی تأثیرگذار هستند. این عوامل می‌توانند شامل نگرش‌ها، رفتارها، و سطح مشارکت افراد در برنامه‌های اجتماعی باشند که به ایجاد و تقویت سرمایه اجتماعی در سطح محله‌ها کمک می‌کنند. به عنوان مثال، احساس تعلق و مشارکت فعال شهروندان در تصمیم‌گیری‌ها می‌تواند به بهبود کیفیت خدمات شهری و توسعه پایدار منجر شود. توجه به این عوامل خرد به برنامه‌ریزان امکان می‌دهد تا بتوانند نیازها و خواسته‌های واقعی جامعه را به خوبی شناسایی کرده و بر اساس آنها برنامه‌ریزی کنند. از سوی دیگر، عوامل کلان به مؤلفه‌های اجتماعی، اقتصادی، و سیاسی بزرگ‌تری اشاره دارند که تأثیرات گسترده‌تری بر فرآیند توسعه دارند. این عوامل شامل سیاست‌های کلان دولتی، ساختارهای اقتصادی و نهادهای اجتماعی می‌شوند که می‌توانند در ایجاد یا مانع توسعه اجتماعی مؤثر واقع شوند. برای نمونه، تغییرات اقتصادی و سیاست‌های عمومی در سطح ملی می‌توانند بر تخصیص منابع به شهرداری‌ها تأثیر بگذارند و در نتیجه، قدرت اجرایی آنها در اجرای طرح‌های توسعه اجتماعی را تحت تأثیر قرار دهند. ترکیب این دو نوع عوامل خرد و کلان در تحلیل و تفسیر داده‌های تحقیق، این امکان را می‌دهد که یک دید جامع و یکپارچه از مفهوم توسعه اجتماعی بدست آورد. در نهایت، برای رسیدن به یک مدل مؤثر و جامع در این راستا، ضروری است که تصمیم‌گیران و برنامه‌ریزان شهرداری‌ها به‌طور همزمان به این دو سطح از عوامل مداخله‌گر توجه داشته باشند. این رویکرد می‌تواند به توسعه پایدار و یکپارچه‌سازی بیشتر در برنامه‌های اجتماعی منجر شود و در نهایت کیفیت زندگی شهروندان را بهبود بخشد.

همچنین نتایج تحقیق نشان داد که راهکارهای توسعه یکپارچه‌سازی توسعه اجتماعی بر مبنای برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها شامل ایجاد کمیته‌های تخصصی و هسته‌های فکری در سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها، ایجاد دوره‌های آموزشی جهت تقویت دانش و مهارت مدیران در مسیر توسعه یکپارچگی اجتماعی، ارتباطات بین بخشی جهت حصول نتایج مدنظر از برنامه‌ها و شناسایی گروه‌های قدرت اجتماعی، ایجاد کمیته ارزیابی سطح کیفی برنامه‌های ورزشی در سطح محلات و در سراهای محله‌ای، ایجاد نظام پاداش و ارتقا در سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها با تأکید بر اثربخشی فعالیت‌های برنامه‌ریزی‌شده، به‌روزرسانی اهداف و فعالیت‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها، ایجاد بانک اطلاعاتی از ظرفیت‌های فنی و غیر فنی محلات، استقرار تیم‌های انسانی توسعه‌دهنده برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها در محلات، ارزیابی‌های ماهانه و سالانه در خصوص عملکرد برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها و ایجاد سامانه اطلاعاتی در سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها جهت مدیریت فعالیت‌های برنامه‌ریزی‌شده می‌باشد.

در تحقیقات مختلفی به این مسئله اشاره شده است. ایاناسونی (۲۰۲۱) در تحقیق خود که باهدف فراتر از تنوع نگاهی به مسیرهای یکپارچگی سازی اجتماعی در تمرینات ورزشی انجام گرفت، پس از بررسی‌های خود پی بردند که ورزش و یکپارچه‌سازی اجتماعی یک تعامل دوسویه دارند. به‌صورتی که ورزش می‌تواند یکپارچه‌سازی اجتماعی را بهبود دهد و یکپارچه‌سازی اجتماعی خود می‌تواند منجر به ارتقا سطح عملکرد افراد حاضر در فعالیت‌های مختلف ورزشی گردد. توکل و همکاران (۱۴۰۱) پس از بررسی‌های خود پی بردند که با استفاده از پرسشنامه شاخص‌های مؤثر بر توسعه سرمایه اجتماعی از طریق ورزش می‌توان به‌طور قابل قبولی شاخص‌های موردنظر را اندازه‌گیری کرد. صفایی و ورمزیار (۱۳۹۸) نیز پس از بررسی‌های خود پی بردند که جهت بهبود سازگاری اجتماعی افراد نیاز است تا سرمایه اجتماعی آنان را بهبود داد. با این توجه می‌توان چنین اعلام داشت که نتایج تحقیق حاضر در این خصوص با نتایج تحقیقات ایاناسونی (۲۰۲۱)، توکل و همکاران (۱۴۰۱) و صفایی و ورمزیار (۱۳۹۸) همسو می‌باشد. در تفسیر این مسئله لازم به ذکر است که در مسیر توسعه یکپارچه‌سازی توسعه اجتماعی بر مبنای

برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها نیازمند برنامه‌ریزی جامع و توجه به بسترها و ابعاد مختلفی می‌باشد. به عبارتی توسعه یکپارچه‌سازی توسعه اجتماعی بر مبنای برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها نیازمند یک سیاست‌گذاری کلان می‌باشد که حاوی فرایندهای جامع می‌باشد که بتواند تمامی مسائل کلان و جزئی مورد پوشش قرار دهد. همچنین ترزیو (۲۰۱۹) در تحقیق خود مشخص نمود که نبود سیاست‌گذاری به عنوان یک محدودیت در مسیر توسعه یکپارچگی اجتماعی از طریق ورزش نقش تاثیرگذاری ندارد و این برنامه‌ریزی‌های عملیاتی در این خصوص است که می‌تواند این مهم را شکل دهد. با این توجه می‌توان چنین اعلام داشت که نتایج تحقیق حاضر در این خصوص با نتایج تحقیقات ترزیو (۲۰۱۹) ناهمسو می‌باشد. به نظر می‌رسد تفاوت در محیط مورد مطالعه تحقیق حاضر و تحقیق ترزیو (۲۰۱۹) باعث شده است تا این ناهمسوایی ایجاد گردد. بدون شک سیاست‌گذاری یکی از موارد کلیدی در مسیر توسعه هر حوزه‌ای می‌باشد که این احتمال می‌رود که در محیط مورد مطالعه تحقیق ترزیو (۲۰۱۹) به علت وجود سیاست‌گذاری‌ها در این خصوص این مساله به عنوان یک محدودیت مشخص نگردیده است.

نتایج تحقیق نشان داد که به منظور توسعه یکپارچه‌سازی توسعه اجتماعی بر مبنای برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها چهار گام نیاز است. در گام اول می‌بایستی بستری در جهت نیازسنجی جامع، عدالت محوری و شبکه‌سازی و بازاریابی اجتماعی را فراهم نمود. در گام دوم می‌بایستی سرمایه اجتماعی و مسئولیت اجتماعی ایجاد گردد. خروجی گام دوم در گام سوم منجر به بهبود کیفیت ادراک شده می‌گردد که این مسئله در آخرین گام منجر به تحول محله‌ای می‌گردد. به عبارتی نتایج الگو تحقیق نشان داد که در مسیر توسعه یکپارچه‌سازی توسعه اجتماعی بر مبنای برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها؛ می‌بایستی شرایط جهت توسعه محله‌ای از منظر مباحث ورزشی فراهم گردد.

در تحقیقات مختلفی به این مسئله اشاره شده است. هوگلوند و بروهن (۲۰۲۲) اشاره داشتند که کنش‌گری اجتماعی در مسیر جذب گروه‌های مختلف اجتماعی به ورزش می‌تواند نقش مهم و تاثیرگذاری داشته باشد. این در حالی است که این مساله در تحقیق حاضر به عنوان یک حوزه تاثیرگذاری مشخص نگردید. به نظر می‌رسد در فضای برنامه‌ریزی شده سازمان فرهنگی ورزشی

شهرداری؛ نواقص مختلفی وجود دارد که این نواقص در حوزه هایی از جمله نیازسنجی جامع، عدالت محوری و شبکه سازی و بازاریابی اجتماعی باعث شده است تا برخی موارد از جمله کنش گری اجتماعی در حال حاضر به عنوان یک متغیر مهم و کلیدی مشخص نگردد. این مساله باعث شده است تا نتایج تحقیق حاضر با نتایج تحقیقات هوگلوند و بروهن (۲۰۲۲) ناهمسو باشد. سدا و همکاران (۲۰۲۳) در تحقیق خود که باهدف چالش‌های یکپارچه‌سازی اجتماعی در کشورهای اندونزی و کره جنوبی انجام گرفت، پس از بررسی‌های خود پی بردند که در مسیر یکپارچه‌سازی اجتماعی می‌بایستی به‌صورت مطلوبی حمایت‌های دولتی را کسب نمود و از طرفی برنامه‌های اجتماعی جهت شبکه‌سازی و ایجاد گروه‌های اجتماعی با توجه به علائق و نیازهای افراد نیز به وجود آید. ترزیو (۲۰۱۹) پس از بررسی‌های خود اشاره داشت که سازگاری اجتماعی به‌عنوان یکی از نیازهای مهم هر فردی می‌بایستی در سیاست‌های اجتماعی دولت‌ها به‌صورت فعال و عملیاتی اجرایی گردد تا بدین‌وسیله بتواند مسیر سازگاری اجتماعی تمامی گروه‌ها و افراد را فراهم آورد. پریچ و همکاران (۲۰۱۸) نیز پس از بررسی‌های خود پی بردند که رویدادهای ورزشی به‌واسطه بهبود و گسترش امنیت شهری و همچنین جلوگیری از حرکات تروریستی سبب بهبود امنیت شهری می‌گردد.

با این توجه می‌توان چنین اعلام داشت که نتایج تحقیق حاضر در این خصوص با نتایج تحقیقات سدا و همکاران (۲۰۲۳)، ترزیو (۲۰۱۹) و پریچ و همکاران (۲۰۱۸) همسو می‌باشد. در تفسیر این مسئله لازم به ذکر است که برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها در زمانی می‌تواند اثربخش باشد که منجر به توسعه محله‌ای از منظر ورزشی و اجتماعی گردد. به عبارتی یکپارچه‌سازی توسعه اجتماعی بر مبنای برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها از مسیر توسعه محله‌ای از منظر ورزشی خواهد بود. به عبارتی برنامه‌های ورزشی در صورتی که بتواند در محلات پیاده‌سازی گردد و منجر به توسعه‌یافتگی محلات گردد؛ می‌تواند زمینه‌ساز جدی در مسیر توسعه یکپارچگی توسعه اجتماعی گردد.

با توجه به نتایج تحقیق حاضر پیشنهاد می‌گردد تا با ایجاد ارتباطات بین بخشی جهت حصول نتایج مدنظر از برنامه‌ها و شناسایی گروه‌های قدرت اجتماعی؛ بستری در بهره‌مندی این گروه‌ها در

برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها را فراهم نمود. همچنین با توجه به نتایج تحقیق حاضر پیشنهاد می‌گردد کمیته ارزیابی سطح کیفی برنامه‌های ورزشی در سطح محلات و در سراهای محله‌ای ایجاد گردد تا ضمن رصد فعالیت‌های موجود در این حوزه؛ بستری در جهت نظارت برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها فراهم گردد. همچنین با توجه به نتایج تحقیق حاضر پیشنهاد می‌گردد تا ضمن ایجاد بانک اطلاعاتی از ظرفیت‌های فنی و غیر فنی محلات؛ شرایط جهت کشف کاستی‌های موجود در محلات در مسیر عدالت محوری در روند توسعه یکپارچه‌سازی توسعه اجتماعی بر مبنای برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها را فراهم نمود. با توجه به نتایج تحقیق حاضر پیشنهاد می‌گردد تا تیم‌های انسانی توسعه‌دهنده برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها ضمن استقرار در محلات؛ ارزیابی از کیفیت عینی و واقعی میزان مشارکت‌ها در برنامه‌های سازمان فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها را فراهم نمود.

با توجه به نتایج به‌دست آمده از پژوهش حاضر، مجموعه‌ای از پیشنهادات کاربردی ارائه می‌شود که می‌تواند به سازمان‌های فرهنگی ورزشی شهرداری‌ها و سایر نهادهای مرتبط در مسیر یکپارچه‌سازی توسعه اجتماعی یاری رساند. نخست آنکه لازم است شهرداری‌ها در طراحی و اجرای برنامه‌های فرهنگی و ورزشی خود رویکرد عدالت‌محور را در اولویت قرار دهند و به توزیع عادلانه امکانات، خدمات و فرصت‌های ورزشی در تمامی مناطق شهری به‌ویژه محلات کم‌برخوردار توجه کنند. ایجاد شبکه‌های اجتماعی و تعاملات سازنده میان نهادهای فرهنگی، ورزشی و اجتماعی می‌تواند بستر مناسبی برای هم‌افزایی و استفاده بهینه از منابع فراهم آورد. همچنین پیشنهاد می‌شود شهرداری‌ها از ظرفیت ورزش‌های همگانی، رویدادهای محلی و جشنواره‌های فرهنگی-ورزشی به‌عنوان ابزارهایی برای ارتقای همبستگی اجتماعی و کاهش تنش‌های شهری بهره بگیرند. ایجاد سازوکارهای شفاف برای ارزیابی عملکرد برنامه‌های فرهنگی-ورزشی، طراحی نظام‌های انگیزشی برای افزایش مشارکت شهروندان، توجه ویژه به گروه‌های خاص نظیر زنان، سالمندان و افراد دارای معلولیت و نیز به کارگیری رویکردهای نوین بازاریابی اجتماعی برای جذب و حفظ مشارکت‌کنندگان از دیگر اقدامات کاربردی است که می‌تواند در تحقق یکپارچگی اجتماعی نقش آفرین باشد. علاوه بر این، تقویت سرمایه اجتماعی از طریق ایجاد

اعتماد میان مدیران شهری و شهروندان، حمایت از فعالیت‌های داوطلبانه و نهادینه سازی مسئولیت اجتماعی در سازمان‌های فرهنگی و ورزشی شهرداری‌ها می‌تواند به پایداری فرآیند توسعه اجتماعی کمک کند.

در زمینه پیشنهادهای پژوهشی، با توجه به گستردگی ابعاد موضوع، لازم است مطالعات آینده به بررسی عمیق‌تر نقش فناوری‌های نوین و رسانه‌های دیجیتال در ارتقای یکپارچگی اجتماعی از طریق برنامه‌های فرهنگی و ورزشی پردازند. همچنین پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های تطبیقی میان شهرداری‌های ایران و شهرهای موفق دنیا در حوزه توسعه اجتماعی و فرهنگی صورت گیرد تا الگوهای بومی شده‌ای برای کشور طراحی شود. از سوی دیگر، بررسی نقش ذینفعان مختلف از جمله سازمان‌های مردم‌نهاد، بخش خصوصی و مراکز آموزشی در تقویت انسجام اجتماعی از طریق ورزش و فرهنگ، می‌تواند افق‌های تازه‌ای پیش روی پژوهشگران قرار دهد. انجام تحقیقات کمی برای سنجش میزان اثربخشی برنامه‌های فرهنگی-ورزشی بر شاخص‌های انسجام اجتماعی نیز به غنای ادبیات موضوع کمک خواهد کرد. این پژوهش نیز همچون سایر تحقیقات با محدودیت‌هایی روبه‌رو بوده است. نخست، به دلیل ماهیت کیفی تحقیق و اتکای آن بر دیدگاه‌های خبرگان، نتایج الزاماً قابلیت تعمیم گسترده به تمامی شهرها و سازمان‌های مشابه را ندارد. دوم، محدودیت زمانی و مکانی تحقیق مانع از آن شد که طیف وسیع‌تری از خبرگان و مدیران شهری مورد مطالعه قرار گیرند. سوم، برخی محدودیت‌های نهادی و اداری در دسترسی به اسناد و داده‌های رسمی شهرداری‌ها وجود داشت که دقت تحلیل‌ها را تا حدی تحت تأثیر قرار داد. همچنین ممکن است سوگیری‌های ذهنی مشارکت‌کنندگان در مصاحبه‌ها بر یافته‌ها اثر گذاشته باشد. با این حال تلاش شد با استفاده از روش‌های اعتبارسنجی کیفی از جمله بازبینی خبرگان و تنوع‌بخشی به منابع داده، این محدودیت‌ها به حداقل برسد.

قدردانی

درج قدردانی: نویسنده/نویسندگان از حامی مالی یا معنوی یا تأمین کننده اعتبار پژوهش (در صورت وجود) که در نگارش مقاله از آن بهره برده‌اند ملزم به درج قدردانی در انتهای مقاله می‌باشند.

فهرست منابع

- پروینی، نسرين؛ شعبانی مقدم، کیوان؛ اشرف خزایی، علی. (۱۳۹۴). بررسی اثرات برگزاری رویدادهای ورزشی بر توسعه گردشگری جامعه میزبان با تاکید بر بعد اقتصادی، مطالعه موردی: سومین جشنواره جهانی سنگنوردی بیستون، نشریه مطالعات مدیریت رفتار سازمانی در ورزش، ۲(۵)، ۸۷-۹۵.
- توکل، مهدی و فهیم دوین، حسن و پیمانی زاد، حسین و اسماعیل زاده قندهاری، محمدرضا. (۱۴۰۱). تحلیل و روان‌سنجی ابزار سنجش توسعه سرمایه اجتماعی از طریق ورزش.
- جوادزاده، محبوبه؛ سالاریان، محسن. (۱۳۹۶). نقش برگزاری رویدادهای ورزشی در اقتصاد شهر تهران، سومین کنفرانس سالانه بین‌المللی عمران، معماری و شهرسازی، شیراز، موسسه عالی علوم و فناوری خوارزمی خشنودانا، حمید. (۱۳۹۵). بررسی توسعه فضای ورزش شهری بر مشارکت مردمی و نقش آن در توسعه پایدار، همایش ملی توسعه پایدار، یاسوج.
- رضایی، احمد؛ همتی، اعظم. (۱۳۸۹). بوستان ولایت و تاثیر آن بر احساس امنیت اجتماعی زنان (مطالعه موردی: محله زمزم)، جایگاه ورزش همگانی در سلامت و شادی شهروندان منطقه ۲ شهر تهران، تهران، شهرداری تهران، شرکت اندیشه سرای شهر
- سعادت جو، مصطفی. (۱۳۹۵). بررسی نقش ورزش همگانی در توسعه امنیت اجتماعی شهر مشهد، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه فردوسی مشهد، تهران.
- صفایی، صفی‌اله؛ ورمزیار، اکبر. (۱۳۹۸). بررسی رابطه سرمایه اجتماعی با سازگاری اجتماعی در بین دانشجویان دانشگاه پیام نور همدان، چهارمین کنفرانس ملی توانمندسازی جامعه در حوزه علوم انسانی و مطالعات روانشناسی، تهران، مرکز توانمندسازی مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی جامعه
- Baim, D. (2017). Olympic-driven urban development. In Olympic Cities: 2012 and the remaking of London (pp. 91-102). **Routledge**.
- Brown, T. C., Forsyth, C. J., & Berthelot, E. R. (2014). The mediating effect of civic community on social growth: The importance of reciprocity. **The social science journal**, 51(2), 219-230.
- Boemmel, A., Buser, M., & Persson, T. (2025). United by Sports? Key Factors affecting Sports Participation in a Sports-based Initiative to Promote Social Integration in Segregated Communities. **Current Issues in Sport Science (CISS)**, 10(2), 62-69.
- Boyle, R. (2006). Sports journalism. London: Sage.
- Giulianotti, R., & Klauser, F. (2010). Security governance and sport mega-events: Toward an interdisciplinary research agenda. **Journal of Sport and Social Issues**, 34(1), 49-61.
- Höglund, F., & Bruhn, A. (2022). Sport-based interventions'—A tool for suburban social integration? **Nordic Social Work Research**, 1-13.
- Iannaccone, S. (2021). Beyond diversity. A look at the social integration paths in sport practices. **Culture e Studi Del Sociale**, 6(2), 321-333.

- Kang, X., Du, M., Wang, S., & Du, H. (2022). Exploring the Effect of Health on Migrants' Social Integration in China. **International Journal of Environmental Research and Public Health**, 19(8), 4729.
- Leemann, L., Martelin, T., Koskinen, S., Härkänen, T., & Isola, A. M. (2022). Development and psychometric evaluation of the experiences of social inclusion scale. **Journal of Human Development and Capabilities**, 23(3), 400-424.
- Mak, B. K., & Jim, C. Y. (2018). Examining fear-evoking factors in urban parks in Hong Kong. **Landscape and Urban Planning**, 171, 42-56.
- Owusu, G., Wrigley-Asante, C., Oteng-Ababio, M., & Owusu, A. Y. (2015). Crime prevention through environmental design (CPTED) and built-environmental manifestations in Accra and Kumasi, Ghana. **Crime Prevention and Community Safety**, 17(4), 249-269.
- Perić, M., Đurkin, J., & Vitezić, V. (2018). Active event sport tourism experience: the role of the natural environment, safety and security in event business models. **International Journal of Sustainable Development and Planning**, 13(5), 758-772.
- Sari, D. M., Fitryona, N., Purnomo, E., Ma'mun, A., Kusmaedi, N., Hendrayana, Y., ... & Amirudin, A. (2024). Integration of social values through sport. Retos: nuevas tendencias en educación física, **deporte y recreación**, (52), 144-153.
- Seda, F. S., Kurniawan, K. N., & Pera, Y. H. T. (2023). Social Inclusion Challenges and the Future of Relational Wellbeing: The Case of Indonesia and South-Korea. **Social Indicators Research**, 165(1), 309-332.
- Smith, P., Nicaise, P., & Lorant, V. (2022). Social integration of people with non-psychotic mental illness over the last 2 decades: the widening gap in the adult population in Belgium. **Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology**, 1-11.
- Suyato, S., Setyawan, H., Sukarti, S. E. E., Shidiq, A. A. P., Darmawan, A., HB, G., ... & Tafuri, F. (2024). The integration of social values in physical education and sport to develop teenage students' character: a systematic review. **Retos**, 58, 960-968.
- Terziev, V. (2019). Social adaptation as an element of social policy. **IJASOS-International E-Journal of Advances in Social Sciences**, 5(13).
- Thani, S. K. S. O., Hashim, N. H. M., & Ismail, W. H. W. (2016). Surveillance by design: Assessment using principles of Crime Prevention through Environmental Design (CPTED) in urban parks. **Procedia-Social and Behavioral Sciences**, 234, 506-514.
- Tulumello, S. (2017). Toward a critical understanding of urban security within the institutional practice of urban planning: The case of the Lisbon Metropolitan Area. **Journal of Planning Education and Research**, 37(4), 397-410.
- Waardenburg, M., & Nagel, S. (2019). Social roles of sport organisations: developments, contexts and challenges. **European Journal for Sport and Society**, 16(2), 83-87.
- Zhang, C. Theoretical Integration of Education for Sustainable Development and Physical Education. **International Journal of Social Sciences in Universities**, 57, 1-11.

Presenting the development model of the integration of social development based on the programs of the cultural and sports organization of the municipalities

Mohsen Gol^۱ | AKram Esfahaniya^۲ | Mohamad Ali Nodehi^۳ | Mojtaba Ahmadi^۴

Abstract

The present study aimed to develop a model for integrating social development based on the programs of municipal cultural and sports organizations. This research employed a qualitative approach using the grounded theory method with Strauss and Corbin's systematic procedure, conducted through fieldwork. Participants consisted of knowledgeable experts in the field, selected through purposive sampling with a homogeneous strategy while ensuring maximum diversity. Data collection continued until theoretical saturation was reached, resulting in 15 semi-structured interviews with experts possessing both scientific and practical experience. Findings revealed that social transformations, sports-related necessities, and individual requirements highlight the importance of designing an integrated framework for social development. The analysis indicated that integrating social development through municipal cultural and sports programs can generate multiple outcomes at three levels: social (enhancing cohesion and social capital, promoting social justice, and increasing citizen participation), sports-related (expanding public sports, empowering vulnerable groups, and improving the quality of sports services), and organizational (improving managerial efficiency, strengthening organizational identity, and developing inter-sectoral cooperation networks). Accordingly, the proposed model not only bridges the theoretical gap regarding the linkage between social development and cultural-sports programs but also provides practical insights for urban managers and policymakers striving for sustainable and cohesive social development.

Keywords: Social Development, Social Integration, Social Cohesion, Citizen Participation.

^۱. PhD student of sports management, Aliabad Katul branch, Islamic Azad University, Aliabad Katul, Iran

^۲. Corresponding Author: Assistant Professor, Department of Physical Education and Sports Sciences, Aliabad Katul Branch, Islamic Azad University, Aliabad Katul, Iran Email:esfahaniniyaakram@gmail.com

^۳. Assistant Professor of Sports Management, Gorgan Branch, Islamic Azad University, Gorgan, Iran

^۴. Assistant Professor, Department of Physical Education, Bandar-e-Gaz Branch, Islamic Azad University, Bandar-e-Gaz, Iran